

TÜRKİYE VE DÜNYADA MÜZİK EĞİTİMİ

Editör; Doç.Dr. Kübra Dilek TANKIZ

yaz
yayınları

Türkiye ve Dünyada Müzik Eğitimi

Editör

Doç.Dr. Kübra Dilek TANKIZ

yaz
yayınları

2025

Türkiye ve Dünyada Müzik Eğitimi

Editör: Doç.Dr. Kübra Dilek TANKIZ

© YAZ Yayınları

Bu kitabın her türlü yayın hakkı Yaz Yayınları'na aittir, tüm hakları saklıdır. Kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 sayılı Kanun'un hükümlerine göre, kitabı yayınlayan firmanın önceden izni alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

E_ISBN 978-625-8678-08-6

Aralık 2025 – Afyonkarahisar

Dizgi/Mizanpaj: YAZ Yayınları

Kapak Tasarım: YAZ Yayınları

YAZ Yayınları. Yayıncı Sertifika No: 73086

M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar/AFYONKARAHİSAR

www.yazyayinlari.com

yazyayinlari@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Keman Eğitime Yönelik Bir Etüd Analizi	1
<i>Mevlid Eren ÇIRAK, Meltem DÜZBASTILAR</i>	
Özel Müzik Kurslarında Kurumsal Sorunlar ve Eğitim Kalitesine Yansımaları: Yönetici Görüşleri Üzerine Bir Araştırma	14
<i>Özgecan SİVAS, Sueda ERYILMAZ, Yakup AKSOY</i>	
Müzik Öğretmenliği Öğrencilerinin Üniversitede Ana Çalgı Seçimleri ile İlgili Görüşleri	39
<i>Mahmut Can AKÇAY, Meltem DÜZBASTILAR</i>	
Gençlik Merkezlerinde Yürütülen Müzik Eğitime Yönelik Eğitimci Görüşleri.....	60
<i>Mustafa Enes TOPSAKAL, Şefika TOPALAK</i>	

"Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluk da yazarlara aittir."

KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ETÜD ANALİZİ¹

Mevlid Eren ÇIRAK²

Meltem DÜZBASTILAR³

1. GİRİŞ

Yaylı çalgılar ailesinin en önemli üyesinden biri olan keman, dünyada pek çok müzik türünde sıklıkla kullanılan çalgılardan birisidir. Kemanın ses üretme mekaniğini tellere sürtünen yayın oluşturduğu titreşimlerin ses kutusunda yayılması olarak basitçe açıklayabiliriz ancak kemanın müzikal ifadesi sağ el yay teknikleri ve sol tekniklerinin etkili kullanımı ile anlam kazanabilmektedir. Bu teknik becerilerin kazandırılması ise iyi tasarlanmış bir plan ile mümkün olabilmektedir. Etüt Fransızca “çalışma” anlamına gelmektedir. İlling (1955) göre etüt kişinin teknik becerilerini geliştirmek için figürlerin mekanik tekrarı, çalışma fikrine yönelik geliştirilen bir kompozisyonudur (aktaran Arıcı, 2016, s. 4). Etütler bir ya da birden fazla konuyu ve teknik beceriyi kapsayabilmektedir. Kurtuldu (2009) çalgı eğitimi alanında yazılmış etütlerin analizinin, etütlerin algılanması ve benimsenmesini kolaylaştıracağını vurgulamaktadır.

Bu çalışmada Bohemyalı keman ve viola eğitimcisi Hans Janus Sitt (1850-1922) tarafından yazılmış olan “Hans Sitt 100

¹ Bilim Teknoloji Kültür Sanat Spor Eğitim Kongresi’nde bildiri olarak sunulmuştur. 2023. Antalya.

² Dr., Akçaabat Bilim ve Sanat Merkezi, ORCID: 0000-0002-3299-4463.

³ Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm. ORCID: 0000-0001-8346-596X.

Etudes Op. 32” keman eğitimi metodunun 2. Fasikülünde yer alan 28 numaralı etüt analiz edilmiştir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Çalışmada “Hans Sitt 100 Etudes Op. 32” keman eğitimi metodu 2. Fasikülde yer alan 28 numaralı etütün detaylı olarak incelenmesinin yapılıp, belirlenen güçlüklerin giderilmesine yönelik kısa alıştırma hazırlanması, etütlerin algılanmasını ve benimsenmesini kolaylaştırarak keman eğitimi alanına katkıda bulunulması ayrıca etüte analitik ve akılcı bir bakışla çalışmaya ayrılan sürenin daha etkili ve verimli kullanılmasının sağlanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda aşağıda yer alan sorulara da cevap aranmıştır;

- Etütte yer alan teknik güçlükler hangileridir?
- Teknik güçlükler etütte hangi oranda yer almaktadır?
- Teknik güçlüklerin giderilmesine ilişkin geliştirilecek olan alıştırma nelerdir?

“Hans Sitt 100 Etudes Op. 32” keman eğitimi metodu, ülkemizde bulunan mesleki müzik eğitimi veren kurumlarında yaygın olarak kullanılan etkili bir metot olarak değerlendirilmektedir (Delikara, 2002). Bu kapsamda metot içerisinde yer alan etütlerin detaylı biçimde incelenmesi, teknik analizlerinin yapılarak karşılaşılan zorluklara ilişkin çözümler geliştirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma modelinde yapılmış, “Hans Sitt 100 Etudes Op. 32” keman eğitimi metodunda yer alan 28 numaralı etütün incelendiği betimsel bir çalışmadır. Çalışma verileri kaynak taraması ile toplanarak elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem,

birbirine benzeyen verileri belirli temalar ve kavramlar çerçevesinde ve bunları okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlenerek yorumlanmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

3. BULGULAR

Etüd genel yapısı itibarı ile keman eğitiminde 3. Pozisyon seslerini tel geçişleri, atlamalı sesler, arpej ve oktav aralıklar kullanılarak, detaché, 2 bağlı ve 3 bağlı yaylar ile çalınarak, G majör ve G minör ton geçişleri ile 3. pozisyonun ve seslerin pekişmesini hedeflemektedir. Etütte karşılaşılan güçlükler ölçü sayıları ve etüt içerisinde yer alma oranları Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. Etütte Yer alan Güçlükler ve Dağılımlarına Yönelik Betimsel Bulgular

No	Güçlük	Etütte Kullanıldığı Ölçü Numarası	Etütte Kullanılma Oranı (%)
1	Detache	5, 6, 8, 14, 15, 16, 36, 37, 44, 63, 64, 66, 68	%18,84
2	Tel Değiştirme (Bağısız)	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 45, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 68	%76,81
3	Bağlı iki Tel Değiştirme	1, 2, 7, 9, 10, 13, 17, 18, 21, 22, 39, 40, 43, 51, 52, 55, 56, 57, 59, 60, 65, 67	%31,88
4	Bağlı üç tel Değiştirme	7, 57	%2,8
5	Üç Bağlı – Bir Ayrı Yay Kullanımı	7, 13, 19, 23, 24, 28, 32, 41, 57, 58	%14,49
6	Oktav	2, 9, 10, 17, 18, 21, 22, 39, 40, 43, 51, 52, 59, 60, 63, 64, 67, 68	%26
7	Arpej	3, 11, 15, 53, 56, 61	%8,69
8	Staccato	25, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 38, 55, 56, 58	%18,84
9	Tel atlama	25	%1,44

3.1. 1 No' lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Detaché fransızca müstakil anlamına gelen bağımsız çalma tekniğidir. Art arda sıralanan notaların seslendirilmesinde her notanın kendine ait bir yay hareketi bulunur, bu teknikte notalar arasındaki ayırım belirginleştirilir ancak sesler birbirinden kopmaz, teknik sesleri ayırt edilebilir şekilde birleştirir (Uçan, 2004). Tablo 1' e bakıldığında detaché tekniğinin etüt içerisinde %18,84 oranında yer aldığı görülmektedir ancak bu oran ölçü içi bütününde detaché kullanılan ölçüler baz alınarak ulaşılmıştır. Etüt bütününde ise detaché tekniği hemen her ölçüde değişen oranlarda kullanılmıştır.

Şekil 1. Dethacé güçlüğüne yönelik G majör tonunda yazılmış hazırlık çalışması

Etüt tonu olan G Majör tonunda Şekil 1. de yer alan 3. pozisyon 1 oktav dizi çalışması ve detache tekniği ile yay ortasında baskılı ve yavaş çalınarak tekrar edilmesi, hatasız tekrarlar ile birlikte hızın arttırılması güçlüğün giderilmesinde önemli olacağı düşünülmektedir. Etütte yer alan bir diğer ton etüt tonu olan G majör tonunun adaş minörü G minör tonudur. Şekil 2. de verilen G minör tonunda yazılmış hazırlık çalışması, Şekil 1. için belirtilen çalışma yönergesi ile çalışılması durumunda dethacé tekniğinde pratiklik kazanmanın yanı sıra bilek-kol koordinasyonu ile etüte hazırlayıcı olarak düşünülebilir.

Şekil 2. Dethacé güçlüğüne yönelik G minör tonunda yazılmış hazırlık çalışması

3.2. 2 No' lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Tablo 1. e bakıldığında etütte en fazla karşılaşılan güçlüğün bağısız tel değişimleri olduğu görülmektedir. Etütte bu güçlük %76,81 oranında yer almaktadır. Etüt 3. pozisyonu pekiştirmek amacı ile yazıldığı için aynı pozisyonunda başlayıp aynı pozisyonunda bitmektedir. Pozisyonlarda köprüye yaklaştıkça aralıkların daralması seslerin temiz çıkarılamaması ve entonasyon problemlerini beraberinde getirmektedir.

Şekil 3. Bağısız tel değiştirmede ortaya çıkan güçlüklerin çözümüne yönelik hazırlık çalışması

Pozisyon kullanımında tel değiştirirken yaşanan güçlüklerin giderilmesinde tonun önemli sesleri olan 1. ve 5. sesinde 1.parmak tutularak çalışılması, çalışma esnasında özellikle çift sesler ile oktav kontrolü yapılması güçlüğün giderilmesinde etkili olacaktır. Çalışılırken öncelikle yayın ortasında ve düşük hızlarda yay durularak çalışılmalı, seslerin temiz ve entonasyon problemi olmadığı görüldüğünde yayın üst yarı ve alt yarısında ayrı ayrı çalışılmalı sonrasında ise hız aşama aşama arttırılmalıdır. Şekil 4. de G minör tonunda yazılmış

hazırlık çalışmasında ise tel değişimleri ve oktav üstü aralıklara yer verilmiştir. Daha önce çalışılan dethacé tekniğinin de pekişmesine yardımcı olabilecek Şekil 4. de yer alan çalışma çok düşük tempolarda başlayıp hızlandırılmalı oktav üstü aralıkların olduğu iki tel atlanması gereken kısımlarda yay durdurularak tel değişimi yapılmalı hız her çalışmada kademeli arttırılarak tel değişimi sırasında duraksanan sürenin kısaltılması gereklidir.

Şekil 4. Bağsız tel değiştirme güçlüklerinin giderilmesine yönelik hazırlık çalışması -2-

3.3. 3 No' lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

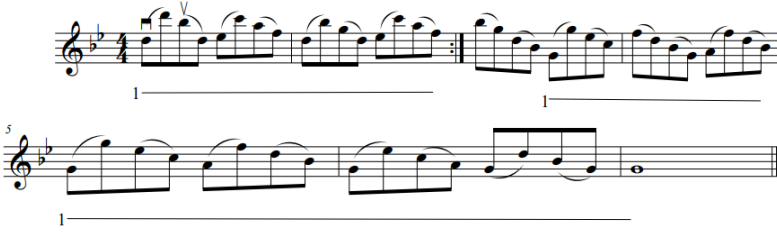
Etüt genelinde tel geçişlerine yönelik güçlüklerin yüksek oranda temsil edildiği görülmekte, bağsız tel geçişlerinden sonra etütte en çok karşılaşılan güçlüğün %31,88 oranı ile bağlı iki tel değiştirme olduğu belirlenmiştir. Bu güçlüğün giderilmesine yönelik hazırlanan çalışmaya Şekil 5. de yer verilmiştir.

Şekil 5. Bağlı iki tel değiştirme güçlüğünün giderilmesine yönelik hazırlık çalışması

Şekil 5. de yer verilen hazırlık çalışmasında iki bağlı sekizlik notalar bütün yayda çalışılmalı her sekizlik notanın bir yarım yaya denk düşecek biçimde çalınmasına özen

gösterilmelidir. Bağlı tel değişimlerinde entonasyon problemlerini en aza indirmek için parmak tutmaya dikkat etmek gerekir. Bağırsız tel değiştirme güçlüklerinin giderilmesine yönelik yazılan hazırlık çalışmaları Şekil 6. yer alan örnekte olduğu gibi iki bağlı düşünülerek çalışılabilir.

Şekil 6. Bağlı iki tel değiştirme güçlüğüne yönelik hazırlık çalışması

3.4. 4 No' lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Etüt genelinde tel geçişleri ile yoğun olarak karşılaşılacaktır ancak tel geçişleri başlı başına bir güçlük olarak değerlendirilse de çeşitli yay tekniklerinin kullanımı bu güçlüklerin düzeyini yükseltmektedir. Bağlı olarak 3 farklı tel kullanımının ise tel geçiş güçlükleri bakımından oldukça zorlayıcı olduğu söylenebilir. Tablo 1 incelendiğinde 7. ve 57. ölçülerde karşılaştığımız bu güçlük etüt içerisinde oransal olarak az karşılaşılan güçlüklerden olsa da özellikle etütün kendi hızında (allegro) çalınırken, metronom kaçırma, entonasyon problemleri ve sesleri temiz çıkaramama gibi bir dizi sorun oluşturmaktadır. Bu kapsamda bağlı 3 tel değiştirme güçlüğüne yönelik hazırlanmış olan alıştırma Şekil 7 de gösterilmiştir.

Şekil 7. Bağlı 3 tel değiştirme güçlüğüne yönelik çalışma

Şekil 7 de etüt tonu olan G majör tonunda hazırlanmış olan alıştırmada bağılı tel geçişleri çalışılırken bilek ve kol konumları kontrol edilerek çalışılmalı, parmak tutma ve kent basmalara özellikle dikkat edilmelidir. Tüm çalışmalarda olduğu gibi düşük metronomlar ile başlanmalı kademeli şekilde tempo arttırılmalıdır.

3.5. 5 No'lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Etütte sekizliklerden oluşan bir sekizlik ayrı diğer üç sekizliğin bağılı olduğu yapılar tespit edilen bir diğer güçlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu güçlüğün giderilmesine yönelik etütte yer alan tonlar ile yazılmış olan hazırlık çalışması Şekil 8. de yer almaktadır. Bu tür yapılar çalışılırken dikkat edilmesi gereken önemli nokta ayrı çalınan sekizlik notada aksi belirtilmiyorsa stacato gibi yay tekniklerinden kaçınmak ya da ayrı olan sekizlik notaya vurgu yapmamak gereklidir.

Şekil 8. Üç bağılı bir ayrı yay güçlüğünün giderilmesine yönelik teknik çalışma

Etüt incelendiğinde üç bağılı bir ayrı yay kullanımında ayrı yazılan sekizlik notaların zaman zaman yapının önünde olduğunu görmekteyiz. Şekil 9 de yer alan ve bağların yeri değiştirilerek oluşturulmuş hazırlık çalışması düşük hızlardan başlayarak istenilen hıza kadar tekrar edilmesi bu güçlüğün giderilmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Şekil 9. Üç bağlı bir ayrı yay kullanımının çeşitlendirilmesine yönelik çalışma

3.6. 6 No'lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Oktav aralıklar etütte toplam 28 ölçüde yer almakta genellikle tekrar eden motiflerde sabit tutulan bir ses üzerine oktava ulaşınca kadar hareketin devam etmesini temel almaktadır. Şekil 3 ve Şekil 5 de yer alan hazırlık çalışmaları ilgili güçlüklerin yanı sıra oktav çalışmaları içinde değerlendirilebilir. Oktav aralık çalışmalarında önemli noktalardan biri oktavların kontrolüdür. Genellikle bu tür kontroller çift tel ses çalınarak yapılmaktadır. Oktav seslere yönelik güçlüklerin giderilmesi için hazırlanan Şekil 10 da yer alan hazırlık çalışması çift seslere dikkat edilerek yavaş çalışılmalıdır.

Şekil 10. Oktav seslerin oluşturduğu güçlüğün giderilmesine yönelik hazırlık çalışması

3.7. 7 No'lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Tablo 1 incelendiğinde arpej seslerine yönelik güçlüğün ettütün tümünde %8,69 oranında temsil edildiğini görmekteyiz. Ettütün genel yapısı üçüncü pozisyonu pekiştirme amacı taşıdığından etüt tonu temel sesleri ile oluşturulmuş arpej çalışması Şekil 11 de verilmiştir.

Şekil 11. Arpej seslere yönelik güçlüğü giderilmesi için hazırlanan çalışma

3.8. 8 No’lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

“Kemanda kısa kısa ve kesik çalma tekniğine uluslararası keman müziği dilinde staccato (sıtakato) çalma tekniği denir. Staccato terimi İtalyanca ‘ayırarak’ anlamına gelen staccare sözcüğünden gelir. Bu terimin kısaltılmış yazılışı stacc.’ tır. Staccato, kısa kısa-kesik kesik çalma demektir” (Uçan, 2005:110). Etüt bütününe bakıldığında staccato yay tekniğinin %18,84 oranında yer aldığı görülmektedir. Genellikle bağlı yaylar öncesi ya da sonrasında yer alan sekizlik ya da onaltılık notalarda kullanılmıştır. Şekil 12 ve Şekil 13 de etütte yer alan güçlüğe uygun biçimde bağların öncesi ve sonrasında yer alan staccatolara yer verilmiştir.

Şekil 12. Üç bağlı bir ayrı çalınırken staccato güçlüğüne yönelik hazırlık çalışması

Şekil 13. Staccato güçlüğünün giderilmesine yönelik hazırlık çalışması

3.9. 9 No'lu Güçlüğe Yönelik Teknik Çalışma

Belirlenen son güçlük sadece 25 numaralı ölçüde yer almaktadır. Etüt genelinde ise %1,44 oranında temsil bulunmaktadır. Oktav üstü seslerin kullanıldığı tel atlamalar etütte sadece bir kez karşılaşılmış olsa da dikkatli çalışma gerektiren güçlüklerden olduğu değerlendirilmiştir. Bu güçlüğün giderilmesine yönelik hazırlanmış olan alıştırmaya Şekil 14 de gösterilmiştir.

Şekil 14. Oktav üstü tel atlama güçlüğünün giderilmesine yönelik hazırlık çalışması

Şekil 14 de yer alan hazırlık çalışması başında her sekizlik notadan sonra yay durdurulmalı bilek, kol ve omuzun doğru konumlandırıldığından emin olduktan sonra diğer sekizlik nota çalınmalıdır. Tüm hazırlık çalışmalarında olduğu gibi bu hazırlık çalışmasında da hız kademeli olarak arttırılmalıdır.

4. SONUÇ

Bohemyalı bir keman eğitimci olan Hans Sitt'in genç kemancılar için 100 etüt 5 fasikülden oluşan kitap serisinin 20 etütlü ikinci kitabında bulunan 28 numaralı etüt analiz edilmiş, yapılan analiz çalışmasında 9 teknik güçlük belirlenmiş, bu güçlüklerin etüt içerisindeki temsil oranı ve ölçü frekansı betimsel olarak ortaya konulmuştur. Etütte en fazla karşılaşılan güçlük %76,81 oranı bağırsız tel değiştirmedir. Etüt tümüne oranı %31,88 ile bağırsız tel değiştirme sonrası en fazla karşılaşılan bir diğer güçlük iki bağlı tel değiştirme olmuştur, oransal olarak 1/3 olarak görülse de etüdün hemen her ölçüsünde yer almıştır. Oransal olarak bakıldığında en çok karşılaşılan bir diğer güçlüğün

oktav sesleri olduğunu görmekteyiz. Dethacé ve Staccato yay tekniklerinin ise etüt bütününde eşit oranda temsil edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Etüt içerisinde sadece iki ölçüde yer alan bağlı üç tel değiştirme güçlüğü %2,8 oranında temsil edilmiştir. Etüt içerisinde sadece 1 ölçüde yer alan ve oktav üstü seslerin kullanıldığı tel atlama güçlüğü ise %1,44 oranla etütte en az karşılaşılan güçlük olmuştur. Belirlenen güçlüklerin giderilmesine ilişkin toplam 14 özgün hazırlık çalışması oluşturulmuştur. Hazırlanan çalışmalarla etüt ile ilgili bireylerin çalışma sürelerini daha etkili ve verimli kullanarak, keman eğitimi süreçlerine katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arıcı, S. (2016). *Sebastian Lee Op.31 Etüt Kitabının Teknik ve Biçimsel Analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Delikara, A. (2002). *Ülkemizdeki Eğitim Fakülteleri GSEB Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Keman Eğitimi'nde Yaygın Olarak Kullanılan Keman Metotlarının Keman Eğitimi Ders Programına Uygun Olarak İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kurtuldu, M. K. (2009). Czerny Op 299 30 Numaralı Etüde Yönelik Teknik ve Biçimsel Analiz. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1), 28-38.
- Uçan, A., (2005). *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri için Keman Ders Kitabı*, Lise 1. Ankara. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

ÖZEL MÜZİK KURSLARINDA KURUMSAL SORUNLAR VE EĞİTİM KALİTESİNE YANSIMALARI: YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Özgecan SİVAS¹

Sueda ERYILMAZ²

Yakup AKSOY³

1. GİRİŞ

Genel anlamda bireyde müziksel davranış kazandırma, değiştirme, geliştirme ve dönüştürme süreçlerini kapsayan müzik eğitimi; genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç temel amaç doğrultusunda düzenlenir ve uygulanır (Uçan, 2018). Özengen müzik eğitimi, müziğe ilgi duyan bireylerin kendi istekleri doğrultusunda, profesyonel düzey hedefi olmaksızın ve kişiye özel biçimde planlanan bir eğitim sürecidir. Bu eğitim türünde katılımcılar için yaş, seviye veya belirli bir koşul sınırlaması bulunmamaktadır (Ulusoy, 2022).

Türkiye’de özengen müzik eğitimi; MEB’e bağlı özel müzik kursları, halk eğitim merkezleri, belediye konservatuvarları, özel sanat akademileri, STK’lara bağlı müzik toplulukları ve üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri tarafından geniş bir yelpazede sunulmaktadır. Bunlardan MEB’e

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD., ORCID: 0009-0007-7055-5377.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD., ORCID: 0009-0005-8638-3624.

³ Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD., ORCID: 0000-0002-9243-0133.

bağlı özel müzik kursları, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu çerçevesinde faaliyet gösteren ve kültür-sanat yaşamının sürdürülebilirliğinde önemli rol üstlenen kurumlardır. Her yaştan bireye temel, çalgı, şan, işitme ve mesleki müzik eğitimi sunan bu kurslar, uluslararası sınav hazırlıklarını da desteklemekte; öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle özel müzik kursları, ülkemizin kültürel birikiminin oluşumu ve kuşaklara aktarımında önemli bir işleve sahiptir (Aksoy, Güçlü ve Nayir, 2020).

Eğitim örgütlerinde yöneticiler, bir orkestra şefi gibi kurumdaki tüm süreçleri yöneten; kurum işleyişinden öğretmen motivasyonuna kadar pek çok alanda belirleyici role sahip temel aktörlerdir (Yıldırım, 2015). Bunun nedeni, liderlik niteliğinin eğitim kurumunun genel işleyişi ve öğrenci sonuçları üzerinde güçlü bir etki yarattığının yaygın olarak kabul edilmesidir. Nitekim dünyanın birçok yerinde öğrencilere en nitelikli eğitimi sunabilmek için etkili liderlere ve yöneticilere ihtiyaç duyulduğu genel bir görüş hâline gelmiştir (Bush, 2007). Bu durum özel müzik kurslarında da benzer şekilde geçerlidir; bu kurumların yöneticileri fiziksel altyapının planlanması, öğretmen kadrosunun oluşturulması, öğrenci kazanım ve devamlılığının sağlanması, finansal süreçlerin yürütülmesi, mevzuata uygunluk ve eğitim kalitesinin denetlenmesi gibi kurumsal işleyişin tüm kritik alanlarını yöneterek kurumun sürdürülebilirliğinde ve eğitim niteliğinde belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, kurumsal sorunların ve bunların eğitime yansımalarının yöneticilerin perspektifinden incelenmesi, kurumların mevcut durumunu anlamak ve nitelikli iyileştirme önerileri geliştirmek açısından özel bir önem taşımaktadır.

Alan yazın incelendiğinde, özegen müzik eğitimi veren kurumlarda karşılaşılan sorunlara ilişkin bazı çalışmalar şu şekilde özetlenebilir: Koçyiğit (2025), Eskişehir’de klasik müzik çalgı eğitimi veren özegen kurumları nitelik, süreklilik, amaç,

kazanımlar, gereksinimler, sorunlar ve öğrenci algıları gibi çok yönlü boyutlarda incelemiştir. Gençel-Ataman ve Güler (2021), resmî ve özel yaygın eğitim kurumlarında özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı öğrenmeye yönelik görüşlerini inceleyerek çalgı eğitiminin kişisel, sosyal ve mesleki gelişim üzerindeki etkilerini; güdülenme, tutum, öz yeterlik ve üstbilişsel farkındalıkla olan ilişkilerini ortaya koymuştur. Baran ve Ayhan (2025) ise Türkiye’deki özel müzik kurslarında müzik bölümleri özel yetenek sınavlarına hazırlık sürecinde kullanılan kaynakları ve bu kaynakların eğitim süreçlerine etkilerini inceleyerek materyal çeşitliliği, dijital kaynak kullanımı ve farklı seviyelere uygun materyal eksikliklerini tespit etmiştir. Sarı (2021), Adana’nın Seyhan ve Çukurova ilçelerindeki özengen müzik eğitimi kurslarını yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve velilerin görüşleri doğrultusunda inceleyerek kurumların fiziksel imkânları, öğretmen niteliği, öğrenci beklentileri ve pandemi koşullarının etkileri gibi çok yönlü sorun ve özelliklerini ortaya koymuştur.

Diğer taraftan alan yazında, özel müzik kurslarındaki mevcut durumun, sorunların ve çözüm önerilerinin kurum yöneticilerinin perspektifinden ele alındığı çalışmalara oldukça az rastlanmaktadır. Bu bağlamda Aksoy (2022), özel müzik kurslarının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen dış denetim süreçleri ile kurum içi kontrol mekanizmalarını inceleyerek denetim standartlarındaki eksiklikleri, alan uzmanlığı yetersizliklerini ve denetim kapsamının sınırlılıklarını ortaya koymuştur. Bu durum, özel müzik kurslarında kurumsal işleyişi doğrudan yöneten yöneticilerin bakış açılarını merkeze alan yeni araştırmalara duyulan ihtiyacı açıkça göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, özel müzik kurslarında yaşanan kurumsal sorunları ve bu sorunların eğitim kalitesine yansımalarını yöneticilerin perspektifinden derinlemesine incelemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın problem

cümlesi, “Konya ve Nevşehir’deki Özel müzik kurslarında karşılaşılan kurumsal sorunlar nelerdir ve bu sorunlar eğitim kalitesine nasıl yansımaktadır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Özel müzik kursları fiziksel altyapı açısından yeterliliklere sahiptir ve hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?
2. Özel müzik kursları denetim süreçlerinde hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?
3. Özel müzik kursları ekonomik açıdan hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?
4. Özel müzik kurslarında öğretmen niteliğine ilişkin hangi sorunlar yaşanmaktadır?
5. Özel müzik kursları, öğrenci kazanımı ve öğrenci devamlılığını sağlama süreçlerinde hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?
6. Ebeveynlerin özel müzik kurslarına yönelik tutum ve destek düzeyi nasıldır?
7. Özel müzik kursları tanıtım, prestij ve sürdürülebilirlik açısından hangi sorunlarla karşılaşmaktadır ve bu sorunlara yönelik hangi çözüm önerileri bulunmaktadır?
8. Özel müzik kurslarında eğitim kalitesini ve öğrenci başarısını artırmaya yönelik hangi öneriler bulunmaktadır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, yöneticilerin kurumsal sorunlara ilişkin deneyimlerini derinlemesine ortaya koymak amacıyla nitel araştırma yöntemleri kapsamında fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Fenomenolojik araştırmalarda veriler, ele alınan olguyu bizzat deneyimlemiş kişilerden elde edilir (Baş & Akturan, 2017) ve olay ya da olguların deneyimleyenlerin bakış açılarından nasıl algılandığını ortaya koymayı amaçlar (Gay, Mills, ve Airasian, 2012, s. 12).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırmacının derinlemesine içgörü edinmek istediği durumları özellikle seçmesine imkân tanıyan ve belirli ölçütlere sahip katılımcıların çalışmaya dâhil edilmesini sağlayan bir örnekleme tekniğidir (Merriam, 2018). Bu doğrultuda, çalışmada Konya ve Nevşehir’de faaliyet gösteren ve araştırmanın odaklandığı kurumsal süreçleri bizzat deneyimleyen özengen müzik kurum yöneticileri çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler aşağıdaki Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Özengen Müzik Kurumu Yöneticilerinin Demografik Özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Mezun Olduğu Okul Türü	Mesleki Tecrübe
K1	Kadın	Eğitim Fakültesi / Resim	9 ay
K2	Erkek	Müzik ya da diğer sanat alanları dışındaki bir bölüm	1 yıl
K3	Kadın	Eğitim Fakültesi/Müzik	3 yıl
K4	Kadın	Güzel Sanatlar Fakültesi/Resim	2 yıl
K5	Kadın	Müzik ya da diğer sanat alanları dışındaki bir bölüm	11 yıl
K6	Erkek	Eğitim Fakültesi/Resim	14 yıl
K7	Kadın	Eğitim Fakültesi/Müzik	13 yıl
K8	Kadın	Güzel Sanatlar Fakültesi/Resim	5 yıl
K9	Erkek	Konservatuvar/Tiyatro	10 yıl
K10	Erkek	Eğitim Fakültesi/Müzik	10 yıl
K11	Kadın	Eğitim Fakültesi/Resim	15 yıl
K12	Kadın	Güzel Sanatlar Fakültesi/Resim	1 yıl
K13	Erkek	Eğitim Fakültesi/Müzik	12 yıl
K14	Kadın	Eğitim Fakültesi/Müzik	7 yıl

Tablo 1’de araştırmaya katılan 14 özengen müzik kurumu yöneticisinin demografik özellikleri sunulmuştur. Katılımcıların 9’u kadın, 5’i erkektir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun müzik dışı disiplinlerden (Resim, Tiyatro veya diğer lisans programları) mezun olduğu görülmektedir. Müzik alanından mezun olan yöneticiler 14 katılımcının yalnızca 5’ini oluşturmaktadır (K3, K7, K10, K13, K14). Katılımcıların mesleki tecrübeleri 9 ay ile 15 yıl arasında değişmekte olup örneklem hem yeni başlayan yöneticileri hem de uzun yıllardır kurum yöneten deneyimli bireyleri kapsamaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada Konya ve Nevşehir’de faaliyet gösteren özengen müzik kurumlarında yönetim süreçlerini ve kurumsal sorunları doğrudan deneyimleyen kurum yöneticileriyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme formunun hazırlanmasında müzik eğitimi alanında uzman iki akademisyenin görüşlerinden yararlanılmış ve önerileri doğrultusunda form son hâline getirilmiştir. Görüşmeler 20.05.2025-15.06.2025 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından yüz yüze/telefon aracılığıyla yürütülmüş, ses kaydı alınması için katılımcılardan izin alınmıştır. Her bir görüşme ortalama 25 dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nitel veriler, betimsel analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek’e (2008) göre betimsel analiz, verilerin önceden belirlenen temalar çerçevesinde özetlenmesi, yorumlanması ve katılımcı görüşlerini çarpıcı biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmesini içerir. Bu doğrultuda, görüşmelerden elde edilen ses kayıtları araştırmacılar tarafından transkript edilmiş, bilgisayar ortamına aktarılmış, görüşme soruları temel alınarak düzenlenmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından birlikte

kodlanmış; oluşturulan temalara göre sınıflandırılmış, özetlenmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Özengen müzik kurumları fiziksel altyapı açısından hangi yeterliliklere sahiptir ve hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 2 ve 3’te verilmiştir.

Tablo 2. Özel Müzik Kurslarının Fiziksel Altyapı Noktasındaki Yeterlilikleri

Sorular	Evet	Hayır
Kurumda uygun ve yeterli alanlar bulunuyor mu?	K1,K2,K3,K4,K5,K6, K7,K8,K9,K10,K11,K12, K13,K14	
Fiziksel altyapı eksikliklerinden kaynaklanan herhangi bir güvenlik riski bulunuyor mu?		K1,K2,K3,K4,K4, K5,K6,K7,K8, K9,K10,K11,K12, K13,K14
Dersliklerde doğal ışık ve havalandırma yeterli mi?	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7, K8,K9,K10,K11,K12,K13 ,K14	
Dersliklerin akustik özellikleri müzik eğitimi için yeterli mi?	K2,K3,K4,K5,K6,K7,K8, K9,K11,K12,K13,K14	K1,K10
Kurum, öğrencilere bireysel çalışma yapabilecekleri odalar sağlıyor mu?	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7, K8,K9,K10,K11,K12,K13 ,K14	
Kurumda kullanılan enstrüman, metot kitaplar, vb. yeterli mi?	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7, K8,K9,K10,K11,K12,K13 ,K14	
Dersliklerin fiziksel düzeni eğitim sürecinin verimli geçmesini destekliyor mu?	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7, K8,K9,K10,K11,K12,K13 ,K14	
Grup çalışmaları için mevcut alanlar yeterli mi ve verimli kullanılabilir mi?	K1,K2,K3,K4,K5,K6,K7, K8,K9,K11,K12,K13,K14	K10
Konser ve performans alanları öğrencilerin sahne deneyimi kazanması için yeterli mi?	K1,K2,K3,K4,K5,K7,K8, K9,K10,K13	K6,K11,K12,K14

Tablo 2’de sunulan veriler genel olarak incelendiğinde, özel müzik kurslarının büyük çoğunluğunun fiziksel altyapı açısından yeterli imkânlara sahip olduğu görülmektedir. Tüm yöneticiler, kurumlarında uygun ve yeterli alanların bulunduğunu, dersliklerde doğal ı ışık ve havalandırmanın yeterli olduğunu, bireysel çalışma odalarının sağlandığını ve enstrüman–metot kitabı gibi temel materyallerin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca yöneticilerin tamamı fiziksel altyapı yetersizliklerinden kaynaklanan herhangi bir güvenlik riskinin bulunmadığını belirtmiştir. Bununla birlikte bazı kurumlarda belirli sınırlılıkların olduğu da dikkat çekmektedir. İki kurumda (K1 ve K10) dersliklerin akustik özellikleri yeterli görülmemiş, bir kurumda (K10) grup çalışmaları için mevcut alanların yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca dört kurum yöneticisi (K6, K11, K12, K14), öğrencilerin sahne deneyimi kazanmasına yönelik konser ve performans alanlarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Aşağıdaki Tablo 3’te fiziksel altyapı eksikliğinin öğrenci ve öğretmen motivasyonu üzerindeki etkisi yer almaktadır.

Tablo 3. Özengen Müzik Kurumlarının Fiziksel Altyapı Eksikliğinin Öğrenci ve Öğretmen Motivasyonu Üzerindeki Etkisi

Katılımcılar	Fiziksel koşulların eksikliği, öğrencilerin motivasyonunu nasıl etkiliyor?	Öğretmenler, fiziksel koşulların eksikliği ile ilgili en çok hangi konulardan şikâyetçi?
K1	Sınıfların akustik özelliklerinin yetersizliğinden öğrencilerde dikkat dağınıklığı yaşanıyor.	Dans derslerinde açılan müzikten şikâyetçiler.
K2	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K3	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K4	Eksiklik yok	Aynı anda çok ders olduğunda boş sınıf bulamamaktan şikâyetçiler.
K5	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K6	Eksiklik yok	Kurum içerisindeki kalabalıktan şikâyetçiler.
K7	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K8	Eksiklik yok	Yaz ve kış aylarında oluşan hava koşullarından ve bunun sınıfta oluşturduğu olumsuzluktan şikâyetçiler.
K9	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K10	Eksiklik yok	Akustik alt yapının yetersizliğinden şikâyetçiler.
K11	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K12	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K13	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.
K14	Eksiklik yok	Şikâyetçiler değiller.

Tablo 3’deki veriler incelendiğinde, yöneticilerin büyük çoğunluğunun kurumlarında fiziksel koşulların öğrencilerin motivasyonu üzerinde olumsuz bir etkisinin bulunmadığını belirttiği görülmektedir. Katılımcılardan yalnızca K1, sınıfların akustik yetersizliğinin öğrencilerde dikkat dağınıklığına neden olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin fiziksel koşullar konusundaki şikâyetlerine bakıldığında ise genel olarak büyük bir memnuniyetsizlik olmadığı, ancak bazı özel durumların öne çıktığı görülmektedir. K1, dans derslerinde kullanılan yüksek sesli müziğin rahatsızlık oluşturduğunu belirtmiş; K4, aynı anda birden fazla ders yapıldığında boş sınıf bulma güçlüğünden söz etmiştir. K6, kurum içindeki kalabalıktan; K8, yaz ve kış mevsimlerinde ortaya çıkan hava koşullarının ders ortamını olumsuz etkilemesinden; K10 ise akustik altyapının yetersizliğinden şikâyetçi olduğunu ifade etmiştir. Diğer katılımcıların ise öğretmenlerden bu konularda kayda değer bir şikâyet almadıkları anlaşılmaktadır.

3.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Özel müzik kursları denetim süreçlerinde hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Özel Müzik Kurslarının Denetleme Noktasında Karşılaşılan Sorunlar

Katılımcılar	Katılımcıların Verdiği Cevaplar
K1	Yeni açıldığı için eksik belgelerin ne olduğunu yeni öğreniyoruz. Örneğin acil durum planlama belgesini bilmiyorduk.
K2	Aynı denetime tabii kurumların aynı şartları yerine getirmemesinden kaynaklı sıkıntı yaşıyoruz.
K3	Hiçbir sorun yaşamadık.
K4	Yeni açıldığımız için eksiklikler oldu fakat bildiğimiz tüm eksiklikleri düzeltiyoruz. Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor.
K5	Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor fakat bir sıkıntı yaşamıyoruz, yeni getirilen maddeleri düzenli takip edip uyguluyoruz.
K6	Evrak işlerinin çok olmasında sorun yaşıyoruz.
K7	Hiçbir sorun yaşamadık.

K8	Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor.
K9	Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor fakat bir sıkıntı yaşamıyoruz, yeni getirilen maddeleri düzenli takip edip uyguluyoruz.
K10	Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor fakat bir sıkıntı yaşamıyoruz.
K11	Hiçbir sorun yaşamadık.
K12	Yönetmeliklerde yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor fakat bir sıkıntı yaşamıyoruz, yeni getirilen maddeleri düzenli takip edip uyguluyoruz. Fakat MEB üzerinde kayıt silme işlemi problem yaratıyor.
K13	Yönetmelikte yapılan değişiklikler sürekli denetleme gerektiriyor fakat bir sıkıntı yaşamıyoruz, yeni getirilen maddeleri düzenli takip edip uyguluyoruz.
K14	Fazla detaya girilmediğinde sıkıntı yok.

Tablodaki veriler incelendiğinde, yöneticilerin önemli bir kısmının denetim süreçlerinde ciddi bir sorun yaşamadığını ifade ettiği görülmektedir (K3, K7, K11). Bununla birlikte denetimlerde karşılaşılan güçlükler daha çok yeni açılan kurumların belge eksiklikleri, yönetmelik değişikliklerinin sık takibi, evrak yoğunluğu ve sistemsel işlemler etrafında yoğunlaşmaktadır. Yeni açılan kurumların yöneticileri (K1, K4), gerekli belgeleri ve prosedürleri zaman içinde öğrenmeye başladıklarını; özellikle acil durum planı gibi bazı belgeleri başlangıçta bilmediklerini belirtmiştir. Birçok katılımcı (K4, K5, K8, K9, K10, K12, K13), yönetmeliklerde yapılan sık değişikliklerin denetim süreçlerini sürekli takip etmeyi zorunlu kıldığını ifade etmiş; buna rağmen büyük çoğunluğu bu değişikliklere uyum sağlamakta sıkıntı yaşamadığını dile getirmiştir. K6, denetimlerde evrak işlerinin fazlalığını sorun olarak öne çıkarmış; K2 ise aynı denetim türüne tabi kurumlar arasında uygulama birliği olmamasından kaynaklı sorunlar yaşadığını belirtmiştir. Ayrıca K12, MEB sistemi üzerinden yapılan kayıt silme işlemlerinin problem yarattığını özellikle vurgulamıştır. Genel olarak bulgular, ciddi bir denetim sorunu yaşanmamasına rağmen, bürokratik yük, yönetmelik değişikliklerinin sıklığı, belge tamamlama süreci ve sistemsel

aksaklıklar gibi konuların yöneticiler için öne çıkan güçlükler olduğunu göstermektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Özel müzik kursları ekonomik açıdan hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Özengen Müzik Kurumlarının Ekonomik Anlamda Karşılaştıkları Sorunlar

Katılımcılar	Eğitim ücretleri düzenli olarak yapılıyor mu?	Kurum, fiziksel alanlarını geliştirmek için dış fon veya destek alıyor mu?
K1	Hayır, veliler ödemeleri çok geciktiriyor.	Hayır
K2	Hayır	Hayır
K3	Aksayabiliyor	Hayır
K4	Hayır, sıkıntı yaşıyoruz ama güven arttıkça düzeliyor.	Hayır, sadece 1 kez belediyeyle anlaşmalı konser düzenledik.
K5	Evet, veli profilimiz bu açıdan iyi.	Hayır
K6	Hayır	Hayır
K7	Biraz sıkıntılıyız.	Hayır
K8	Kısmen düzenli diyebilirim.	Hayır
K9	Yarı yarıya sıkıntı yaşıyoruz.	Hayır
K10	Yarı yarıya sıkıntı yaşıyoruz.	Hayır
K11	Evet	Hayır
K12	Yarı yarıya sıkıntı yaşıyoruz.	Hayır
K13	Evet, veli profilimiz bu açıdan iyi.	Hayır
K14	Hayır, velilerimizin %30 u düzenli ödemiyor ve bizimle pazarlık yapıyorlar.	Hayır

Tablo 4’deki veriler incelendiğinde, özengen müzik kurumlarında eğitim ücretlerinin düzenli ödenmesi konusunda önemli ölçüde sıkıntı yaşandığı görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (K1, K2, K4, K6, K7, K9, K10, K12, K14) velilerin ödemeleri geciktirdiğini, düzensiz ödeme yaptığını veya pazarlık yaparak süreci zorlaştırdığını belirtmiştir. Bazı yöneticiler (K3, K8) ödemelerin kısmen düzenli olduğunu ifade etse de, sadece sınırlı sayıda kurumda (K5, K11, K13) ödeme sürecinin sorunsuz ilerlediği anlaşılmaktadır. Bu durum, özengen

müzik kurumlarının ekonomik sürdürülebilirliği açısından velilerin düzenli ödeme davranışının kritik bir unsur olduğunu göstermektedir. Diğer yandan, kurumların fiziksel alanlarını geliştirmek için dış fon, destek veya hibe alma durumları incelendiğinde, neredeyse tüm katılımcıların herhangi bir fon veya destekten yararlanmadığı görülmektedir. Yalnızca K4, belediyeyle iş birliği içinde bir kez konser düzenlediklerini ifade ederek sınırlı bir destek aldığını belirtmiştir. Bu bulgular, kurumların fiziksel iyileştirmeler için dış kaynaklara erişiminin yok denecek kadar az olduğunu, dolayısıyla ekonomik yükün tamamen kuruma ve velilerin ödeme düzenine bağlı olduğunu ortaya koymaktadır.

3.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Özel müzik kurslarında öğretmen niteliğine ilişkin hangi sorunlar yaşanmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Özengen Müzik Kurumlarının Öğretmen Niteliği Konusunda Karşılaştıkları Sorunlar

Katılımcılar	Her öğretmen kendi alan dersine mi giriyor?	Müzik öğretmenliği ve konservatuar mezunu kriteri var mı?	Yüksek lisans/ doktora mezunlarına ücret artışı sağlanıyor mu?
K1	Evet	Hayır	Hayır
K2	Evet	Evet, eğitim fakültesi mezunu olmalı.	Evet
K3	Evet	Evet, eğitim fakültesi mezunu olmalı.	Hayır
K4	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Daha hiç olmadı o yüzden bilemiyorum.
K5	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Evet
K6	Evet	Hayır	Evet
K7	Evet	Evet, eğitim fakültesi mezunu olmalı.	Hayır
K8	Evet	Hayır	Hayır

K9	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Hayır
K10	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Hayır
K11	Hayır, öğretmenin piyano bilmesi önceliktir sonrasında diğer enstrümanlarda yeterlilik önemlidir.	Hayır	Hayır
K12	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Hayır fakat lisans öğrencisi ve mezun öğretmenlerimizde ücret farkımız var.
K13	Hem kendi alanlarında hem de piyano derslerine girebiliyorlar.	Hayır	Hayır fakat lisans öğrencisi ve mezun öğretmenlerimizde ücret farkımız var.
K14	Evet	Hayır	Hayır

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde, özengen müzik kurumlarında öğretmenlerin ders dağılımı, mezuniyet kriterleri ve ücretlendirme politikalarının kurumlar arasında belirgin biçimde farklılık gösterdiği görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu (K1, K2, K3, K6, K7, K8, K14), öğretmenlerin kendi uzmanlık alanlarında derslere girdiğini belirtirken, bazı kurumlarda (K4, K5, K9, K10, K12, K13) öğretmenlerin hem kendi alanlarında hem de piyano gibi ikinci bir enstrümanda ders verebildiği ifade edilmiştir. Bu durum, bazı kurumlarda branşlaşmanın net olmadığını ve öğretmenlerin çoklu ders sorumluluğu üstlenemediğini göstermektedir. Müzik öğretmenliği veya konservatuvar mezunu olma kriterine bakıldığında, yalnızca sınırlı sayıda kurumun (K2, K3, K7) bu konuda belirgin bir akademik yeterlik şartı aradığı, diğer kurumların ise bu kriteri zorunlu tutmadığı anlaşılmaktadır. Bu bulgu, özengen müzik kurumlarında öğretmen istihdamı açısından alan uzmanlığına yönelik standartlaşmanın düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Ücret artışı konusunda ise çoğu katılımcı (K1, K3, K4, K7, K8, K9, K10, K11, K14) yüksek lisans veya doktora mezunlarına ek ödeme yapılmadığını ifade etmiş; yalnızca birkaç kurumda (K2, K5, K6) lisansüstü eğitim düzeyine

göre ücret farkı uygulandığı görülmüştür. K12 ve K13 ise lisans öğrencisi ile mezun öğretmen arasında ücret farkı olduğunu ancak lisansüstü düzey için ek bir artış yapılmadığını belirtmiştir.

3.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “Özel müzik kursları, öğrenci kazanımı ve öğrenci devamlılığını sağlama süreçlerinde hangi sorunlarla karşılaşmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Özengen Müzik Kurumlarının Öğrenci Edinme ve Mevcut Öğrencileri Koruma Durumları

Katılımcılar	Kurumun öğrenci edinme ve mevcut öğrencileri koruma süreçlerinde yaşadığınız sorunlar nelerdir?
K1	Öğrenci gelmediğinde telafi dersi yapılamıyor. Yılbaşından sonra ücret artışından dolayı zorlanan velilerimize indirim yapmak mecburiyetine giriyoruz.
K2	Derslerin düzenli yapılabilmesi ve buna bağlı ücretlerin düzenli ödenmesi konusunda velilere uyguladığımız disiplinde sıkıntı yaşıyoruz. Telafi derslerin yapılması için çok uğraşıyoruz.
K3	Hiçbir sorun yaşamıyoruz.
K4	Derslerin düzenli yapılabilmesi ve buna bağlı ücretlerin düzenli ödenmesi konusunda velilere uyguladığımız disiplinde sıkıntı yaşıyoruz. Telafi derslerin yapılması için çok uğraşıyoruz.
K5	Hiçbir sorun yaşamıyoruz. Tam tersi yeni öğrencilerimize mevcut öğretmenlerimizin programında boş bir saat bulma konusunda bazen sıkıntı yaşıyoruz.
K6	Derslerin düzenli yapılabilmesi ve buna bağlı ücretlerin düzenli ödenmesi konusunda velilere uyguladığımız disiplinde sıkıntı yaşıyoruz. Telafi derslerin yapılması için çok uğraşıyoruz.
K7	Hiçbir sorun yaşamıyoruz.
K8	Öğrenci gelmediğinde telafi dersi yapılamıyor. Ücret artışından dolayı zorlanan velilerimize indirim yapmak mecburiyetine giriyoruz.
K9	Velilerimiz düzenli ödeme yapmıyor ve haftalık ders düzenine uymuyorlar.
K10	Velilerimiz düzenli ödeme yapmadıkları için aylık ödeme almak zorunda kalıyoruz.
K11	Hiçbir sorun yaşamıyoruz. Bu durumu öğretmenlerimize borçluyuz. Velilere karşı net bir tavır sergiledikleri ve öğrencileri oyalamadıkları için devamlılık düzenli sağlanıyor.
K12	Bazı öğrencilerimizde okul dönemi gibi bir istikrar göremiyoruz. MEB’e bağlı olduğumuz için dönemlik ve yıllık kayıtlar yapmak zorundayız fakat öğrencilerimiz dönem yarısında kursu bırakmak isteyebiliyor. Kayıt silme konusunda sıkıntı yaşıyoruz.
K13	Hiçbir sorun yaşamıyoruz. Tam tersi yeni öğrencilerimize mevcut öğretmenlerimizin programında boş bir saat bulma konusunda bazen sıkıntı yaşıyoruz.
K14	Derslerin düzenli yapılabilmesi ve buna bağlı ücretlerin düzenli ödenmesi konusunda velilere uyguladığımız disiplinde sıkıntı yaşıyoruz. Telafi derslerin yapılması için çok uğraşıyoruz.

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde, özengen müzik kurumlarının öğrenci edinme ve mevcut öğrencileri koruma süreçlerinde en sık karşılaştığı sorunların ders devamlılığı, ücretlerin düzensiz ödenmesi ve telafi derslerinin yürütülmesi ile ilişkili olduğu görülmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı (K2, K4, K6, K9, K10, K14), velilerin ders saatlerine ve haftalık düzene uyum sağlamakta zorlandığını, bu nedenle telafi derslerinin yoğun bir iş yükü oluşturduğunu ve ücretlerin düzenli alınmasında sorunlar yaşandığını belirtmiştir. Bazı yöneticiler (K1, K8) özellikle ücret artışlarının velilerde ekonomik zorluk yarattığını ve bu nedenle indirim talepleriyle karşı karşıya kaldıklarını ifade etmiştir. Karşılaşılan bir diğer önemli sorun, öğrencilerin dönem ortasında kursu bırakma eğilimleridir. Bu durum özellikle K12 tarafından vurgulanmış, MEB'e bağlı kayıt sisteminde dönemlik/yıllık kayıt zorunluluğu bulunmasına rağmen öğrencilerin süreç içinde kursu bırakmak istemesinin “kayıt silme” aşamasında zorluk oluşturduğu belirtilmiştir. Öte yandan bazı kurumlarda (K3, K5, K7, K11, K13) öğrenci devamlılığı ve öğrenci edinme süreçlerinde önemli bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiş, hatta K5 ve K13 yeni öğrenciler için öğretmen programlarında boş saat bulmakta zorlandıklarını belirterek talep yoğunluğuna vurgu yapmıştır. Özellikle K11, öğretmenlerin velilere karşı net tutumlarının ve öğrencileri oyalamadan süreci yönetmelerinin devamlılığı olumlu etkilediğini ifade etmiştir.

3.6. Altıncı Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Ebeveynlerin özel müzik kurslarına yönelik tutum ve destek düzeyi nasıldır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Ebeveynlerin Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarına Yönelik Tutumu ve Destekleri

Katılımcılar	Ebeveynlerin kurumlara yönelik tutumu ve destekleri hangi alanlarda eksiklik oluşturuyor?
K1	Ebeveynler eve verilen ödevleri dikkate almıyorlar, konserlere isteksiz katılıyorlar ve bilet paralarını pahalı bulup hiç katılmıyorlar.
K2	Ekonomik olarak ders ücretlerini pahalı buluyorlar ve buna bağlı olarak etkinliklere yarı yarıya istekli katılıyorlar.
K3	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K4	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar. Konserlere ve provalara hevesli katılıyorlar.
K5	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K6	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K7	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K8	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K9	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K10	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K11	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar.
K12	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar. Konserlere ve provalara hevesli katılıyorlar.
K13	Velilerimiz hiçbir alanda eksiklik oluşturmuyor, bize her alanda destek oluyorlar. Konserlere ve provalara hevesli katılıyorlar.
K14	Ebeveynler eve verilen ödevleri dikkate almıyorlar ve öğretmenlere yardımcı olmuyorlar.

Tablodaki veriler incelendiğinde, özengen müzik kurumlarında ebeveyn tutumlarının genel olarak olumlu olduğu, ancak bazı kurumlarda belirli alanlarda destek eksikliklerinin öne çıktığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir bölümü (K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13), velilerin kurumla iş birliği içinde olduğunu, konser ve prova süreçlerine hevesle katıldıklarını ve herhangi bir eksiklik oluşturmadıklarını ifade etmiştir. Buna karşılık bazı kurumlarda ebeveyn kaynaklı destek sınırlılıkları daha belirgin biçimde ortaya çıkmaktadır. K1, velilerin evde verilen ödevleri takip etmediğini, konserlere

katılım konusunda isteksiz olduklarını ve bilet ücretlerini pahalı buldukları için etkinliklere katılmadıklarını belirtmiştir. K2 ise velilerin ders ücretlerini pahalı bulduklarını ve bu nedenle etkinliklere yarı yarıya istekli katıldıklarını vurgulamıştır. Ayrıca K14, ebeveynlerin evde çalışma disiplinine destek olmadığını ve öğretmenlere yardımcı olmadığını ifade etmiştir.

3.7. Yedinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Özel müzik kursları tanıtım, prestij ve sürdürülebilirlik açısından hangi sorunlarla karşılaşmaktadır ve bu sorunlara yönelik hangi çözüm önerileri bulunmaktadır?” soruna ilişkin bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Özengen Müzik Kurumlarının Tanıtımı, Prestij ve Sürdürülebilirliği Konusunda Karşılaştıkları Sorunlar

Katılımcılar	Kurumların devam etmesi için ne tür faaliyetler yapıyorsunuz?	Sosyal medyada reklam ve işbirliği alıyor musunuz?	Öğretmenlerin reklam yapması konusunda sıkıntı yaşıyorlar mı?
K1	Öğrencilerin yılsonu konserleri oluyor ve sosyal medyada paylaşım yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K2	Reklamlar, toplu ders kampanyaları, yılsonu konserleri ve belirli aralıklarla yarışmalar yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K3	Reklamlar, yılsonu ve milli bayram konserleri ve belirli aralıklarla yarışmalar yapıyoruz.	Evet	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K4	Yeni açılan bir kurum olduğumuz için ilk defa yılsonu konserimiz oldu. Eski öğrencilerimize indirim kampanyaları yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K5	Reklamlar, toplu ders kampanyaları, yılsonu ve milli bayram konserleri, şehir dışı yaz kampları,	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.

	belirli aralıklarla yarışmalar yapıyoruz.	paylaşım yapıyoruz.	
K6	Yetenek sınavı için geziler, şehir içi ve dışında geziler, yılsonu ve milli bayram konserleri ve reklam yapıyoruz.	Evet	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K7	Bireysel konserler, şehir içi ve dışında geziler, reklam yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K8	Reklamlar, yılsonu ve yaz etkinlikleri yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K9	Reklamlar, yılsonu ve milli bayram konserleri ve belirli aralıklarla yarışmalar yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K10	Reklam ve yılsonu konserleri yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K11	Reklam ve yılsonu konserleri yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K12	Reklamlar, toplu ders kampanyaları, yılsonu ve milli bayram konserleri yapıyoruz.	Evet	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K13	Reklamlar, toplu ders kampanyaları, yılsonu ve milli bayram konserleri yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.
K14	Reklamlar, toplu ders kampanyaları, yılsonu ve milli bayram konserleri yapıyoruz.	Hayır, sadece kendi sosyal medya hesabımızda paylaşım yapıyoruz.	Hayır, öğretmenlerimiz istedikleri zaman paylaşım yapıyorlar.

Tablodaki veriler incelendiğinde, özengen müzik kurumlarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla ağırlıklı

olarak reklam faaliyetleri, yılsonu konserleri, milli bayram konserleri, toplu ders kampanyaları, yetenek sınavı gezileri, yarışmalar, şehir içi ve dışı etkinlikler ve yaz kampları gibi geniş bir yelpazeye yayılan tanıtım ve öğrenci çekme stratejileri uyguladıkları görülmektedir. Bunlar arasında özellikle yılsonu konserlerinin neredeyse tüm kurumlarda ortak bir uygulama olduğu dikkat çekmektedir. Bazı kurumlar (K4) yeni açıldıkları için daha sınırlı etkinlik yaparken; bazıları (K5, K6, K7) şehir dışı geziler veya kamplar gibi daha kapsamlı faaliyetlerle öğrenci ilgisini artırmaya çalışmaktadır. Sosyal medya kullanımı açısından bakıldığında, çoğu kurumun yalnızca kendi sosyal medya hesaplarında içerik paylaşımı yaptığı, kurum dışı iş birlikleri veya sponsorlu reklam kullanmadığı görülmektedir. Sadece sınırlı sayıda kurum (K3, K6, K12), sosyal medyada reklam iş birliği gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Bu durum, sosyal medyanın potansiyel etkisine rağmen kurumların çoğunun hâlâ organik içerik paylaşımıyla yetindiğini göstermektedir. Öğretmenlerin bireysel reklam yapması konusunda ise tüm yöneticilerin ortak görüşe sahip olduğu görülmekte; hiçbir kurum öğretmenlerin kendi hesaplarından paylaşım yapmasını sorun olarak görmemekte ve bunu serbest bıraktıklarını ifade etmektedir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın sekizinci alt problemi olan “Özel müzik kurslarında eğitim kalitesini ve öğrenci başarısını artırmaya yönelik hangi öneriler bulunmaktadır? soruna ilişkin bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Özengen Müzik Eğitimi Kurum Müdürlerinin Özel Müzik Kurslarındaki Müzik Eğitiminin Kalite ve Başarısını Arttırmak İçin Verdikleri Öneriler

Katılımcılar	Özel Müzik Kurslarındaki Müzik Eğitiminin kalitesini ve öğrenci başarısını arttırmak için neler yapılabilir?
K1	Öğrenciler aldıkları enstrümanı evde az da olsa çalışıp kendilerini daha iyi geliştirebilirler. Yarışmalara katılarak sahne korkusunu yenip kendi yeteneklerinin farkına varmalarını sağlayabilirler.
K2	Eğitim kurumlarının daha nitelikli ve kurumsal bir şekilde eğitimi yürütmesi gerekiyor. Ticari amaçlı değil daha çok çocuk eğitmeye yönelik çalışılması gerekiyor.
K3	Her öğretmenin lisans eğitiminde aldığı kendi branş enstrümanının dersini vermesi çok önemli.
K4	Öğrenciler için hem bireysel hem de grup çalışmaları yapılabilir.
K5	Öncelikle öğretmenin mutlu olmasının temel olduğunu düşünüyorum. Öğretmenlerimiz buraya sevecek ve istekli olarak ders vermeye geliyor. Bu öğrencilerimizi ve velilerimizin de motive olmasını sağlıyor. Öğrencilerimizle ve velilerimizle ilk görüşmeyi yüz yüze yapıyoruz ve öğrencileri karakterlerine uygun öğretmen profiliyle eşleştirmeye çalışıyoruz. Öğrenciler kendilerine yakın hissettikleri öğretmenlerle ders yapmalı.
K6	Müzikle ilgili teknik bilen, yol gösterici nitelikte öğretmenlerle çalışılmalı ve öğretmen ne yapacağını iyi bilmeli. Buna paralel olarak öğretmenleri de denetleyen teknik bilgili birisinin olması önemlidir.
K7	Kullanılan metot ve materyallerin pedagojik olarak iyi bilinmesi ve ek olarak gerekiyorsa başka metot ve materyallerden yararlanılabilir.
K8	Gerçek reklamlar yapılmalıdır.
K9	Öğrenciler düzenli çalışmalı ve akademik müziğe önem verilmeli, ezbere müzik eğitimi olmamalıdır.
K10	Alanında öğretmen çalıştırılmalı ve öğrencilerde devamsızlıklara karşı daha katı kurallar koyularak devamlılık sağlanabilir. Klasik metotlar kullanılarak müzik eğitimi kalitesi artırılabilir.
K11	Temelin yetenekli öğrencileri desteklemek olması sadece maddi açıdan bakıp öğrenci bağlamaya çalışılmaması gerektiğini düşünüyorum. Öğretmenlerin eğitim fakültesi mezunu olmasının da çok etkili olduğu görüşündeyim.
K12	Öğretmen ve öğrenci ilişkisinin uyumu çok önemli, buna ek olarak velilerimizin ilgisi ve öğrencilerimizin buraya sevecek gelmesi, istediği enstrümanı çalması, evlerinde enstrümanlarının olması ve düzenli çalışılması kaliteyi ve başarıyı artırabilir.
K13	Öğretmen ve öğrenci ilişkisinin uyumu çok önemli, buna ek olarak veli geri dönüşlerinin ve öğrenciye desteği başarıyı arttırmak için önemli faktörler olarak özetleyebilirim.
K14	Yılsonu etkinliklerinin yapılması ve instagram paylaşımlarının öğrencileri motive ettiği ve başarıyı arttırdığı görüşündeyim.

Tablo 9 incelendiğinde, özel müzik kurslarında müzik eğitiminin kalitesini ve öğrenci başarısını arttırmaya yönelik önerilerin büyük ölçüde öğretmen niteliği, öğrenci motivasyonu ve çalışma alışkanlığı, kurumsal yaklaşım ve pedagojik uygulamalar etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımcıların bir kısmı (K2, K6, K10, K11) eğitimin niteliğinin artırılmasında

en kritik faktörün alanında yetkin, pedagojik formasyona sahip, teknik bilgi düzeyi yüksek ve branşına uygun ders veren öğretmenlerle çalışmak olduğunu vurgulamıştır. Bu görüşlere paralel olarak bazı yöneticiler (K3, K7), kullanılan metot ve materyallerin pedagojik açıdan iyi seçilmesi ve gerektiğinde alternatif kaynaklarla desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğrenci başarısına yönelik önerilerde ise düzenli çalışma disiplininin önemi öne çıkmakta; K1, K9, K12 ve K13 öğrencilerin evde çalışma alışkanlığı kazanmalarının, enstrümanlarına sahip olmalarının ve aile desteğinin başarıyı doğrudan etkilediğini ifade etmektedir. Ayrıca K4 ve K14, grup çalışmaları ile yıl sonu etkinliklerinin hem motivasyonu arttırdığını hem de sahne deneyiminin öğrenci gelişiminde önemli rol oynadığını dile getirmiştir. Kurumsal sürdürülebilirlik ve nitelik açısından öneriler sunan bazı yöneticiler (K2, K5, K11), kurumların ticari kaygılardan ziyade çocukların gelişimini önceleyen bir anlayışla çalışması, veli-öğretmen-öğrenci uyumunun sağlanması ve öğrencilerin kişilik özelliklerine uygun öğretmenlerle eşleştirilmesinin başarıyı artırdığını vurgulamıştır. K8 ise tanıtım faaliyetlerinin "gerçek ve doğru reklam" anlayışıyla yürütülmesinin kuruma olan güveni artıracığını ifade etmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Konya ve Nevşehir'deki özengen müzik kurumlarında fiziksel altyapı, denetim süreçleri, ekonomik koşullar, öğretmen niteliği, öğrenci devamlılığı, ebeveyn desteği ve kurumsal sürdürülebilirlik gibi çok yönlü unsurlar incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda kurumların temel fiziki ihtiyaçları büyük ölçüde karşılasa da, özellikle akustik düzenlemeler, grup çalışması mekânları ve performans alanları gibi müzik eğitimin niteliğini doğrudan etkileyen özel

alanlarda iyileştirmeye ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. Fiziksel koşullar genel olarak yeterli kabul edilmekle birlikte, bazı kurumlarda sınıf yoğunluğu, mevsimsel hava koşulları ve gürültü kontrolü gibi unsurların eğitim ortamını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Denetim sürecine ilişkin bulgular, yöneticilerin ciddi bir sorun yaşamadığını ancak bürokratik yük, sık değişen yönetmeliklerin sürekli takibi, belge tamamlama süreçleri ve sistemsal aksaklıkların önemli güçlükler oluşturduğunu göstermektedir. Ekonomik açıdan değerlendirildiğinde ise düzensiz veli ödemeleri ve dış fonlara erişim yetersizliği, kurumların sürdürülebilirliği ve fiziksel gelişimini en çok zorlayan etkenler olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretmen niteliği açısından kurumlar arasında belirgin bir standart bulunmadığı; branşlaşma, akademik yeterlik kriterleri ve ücret politikalarının kurumdan kuruma değiştiği görülmüştür. Bu durum, öğretmen niteliğinin kurumsal vizyona göre şekillendiğini ve alanda ortak bir uygulama birliğinin bulunmadığını göstermektedir. Öğrenci devamlılığına ilişkin bulgular ise sürecin en çok velilerin ödeme düzeni, derslere katılım istikrarı ve telafi derslerinin yönetimi gibi faktörlerden etkilendiğini ortaya koymaktadır. Ebeveyn tutumu kurumdan kuruma değişmekle birlikte, bazı velilerin evde çalışma alışkanlıklarını desteklemede, konser ve etkinliklere katılımı ve ekonomik yükümlülükleri karşılama noktasında yeterince destekleyici olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte birçok kurumda velilerin oldukça olumlu tutum sergilediği, öğrenci gelişimine aktif katkı sağladığı da belirlenmiştir. Kurumların tanıtım ve sürdürülebilirlik stratejilerinde konserler, kampanyalar ve etkinliklerin merkezi bir yer tuttuğu; ancak sosyal medya iş birliklerinin sınırlı düzeyde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Yöneticilerin önerileri bütüncül olarak değerlendirildiğinde, müzik eğitiminin kalitesinin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve öğretmen yeterliği, aile desteği, pedagojik yaklaşım, öğrencinin çalışma disiplini ile

kurumsal vizyonun öğrenci başarısında belirleyici unsurlar olduğu ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulgularına dayanarak, özengen müzik kurumlarında eğitim kalitesinin artırılabilmesi için fiziksel koşulların özellikle akustik, grup çalışması ve performans alanları bakımından iyileştirilmesi; denetim süreçlerindeki bürokratik yükün azaltılarak yönetmelik değişikliklerinin kurumlara daha açık ve anlaşılır biçimde iletilmesi; ekonomik sürdürülebilirlik için veli ödemelerini düzenleyici uygulamaların geliştirilmesi ve kurumların dış fon ile destek imkânlarına yönelmesi; öğretmen niteliğinin güçlendirilmesi amacıyla branş öğretmenlerinin kendi uzmanlık alanlarında ders vermesi, pedagojik yeterliğin gözetilmesi ve mesleki gelişim fırsatlarının artırılması; öğrenci devamlılığının sağlanabilmesi için devamsızlık ve telafi süreçlerinin standartlaştırılması; ebeveyn desteğini artırmaya yönelik bilgilendirme ve rehberlik çalışmalarının yapılması; kurumların tanıtım ve sürdürülebilirlik stratejilerinde konser, etkinlik ve yarışmalara düzenli olarak yer verilmesi ile sosyal medya görünürlüğünün güçlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Y. (2023). Özel müzik kurslarının denetlenme durumlarının incelenmesi. *Millî Eğitim*, 52(238), 1385–1412. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1131401>
- Aksoy, Y., Güçlü, O., ve Nayir, A. E. (2020). Özel müzik kurslarının pandemi sürecindeki uzaktan eğitim durumları. *Millî Eğitim*, 49(Özel Sayı 1), 947–967. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.827709>
- Baran, M., & Ayhan, A. (2025). Özel kurslarda müzik bölümleri yetenek sınavlarına hazırlık sürecinde kullanılan kaynakların analizi. *Türk Müziği*, 5(2), 151–162.
- Baş, T., ve Akturan, U. (2017). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Bush, T. (2007). Educational leadership and management: Theory, policy, and practice. *South African Journal of Education*, 27(3), 391–406.
- Uçan, A. (2018). Müzik eğitimi. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Gay, L. R., Mills, G. E., ve Airasian, P. W. (2012). *Educational research: Competencies for analysis and applications*. USA: Pearson Education.
- Gençel-Ataman, Ö. G. ve Güler, İ. (2021). Özengen çalgı eğitimi alan bireylerin çalgı çalmayı öğrenmeye yönelik görüşleri (Çanakkale ve Balıkesir Örneği). *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11 (1), 267-287.
- Koçyiğit, Ö. (2025). Eskişehir’de özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel kurumların incelenmesi. *Yegâh Musicology Journal*, 8(2), 210–248. <https://doi.org/10.51576/ynd.1660088>

- Merriam, S. B. (2018). *Qualitative research. A guide to design and implementation.* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sarı, A. (2021). *Adana ili Seyhan ve Çukurova ilçelerinde verilen özengen müzik eğitimine ilişkin görüşler* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi,
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi.* Ankara: Arkadaş Yayıncılık
- Ulusoy, A. (2022). *Müzik öğretmenlerinin uzaktan piyano eğitimine yönelik öz yeterlik ve yarar algıları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Yıldırım, O. (2015). *Okul müdürlerinin mesleki yeterlikleri ile öğretmen motivasyonu arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTEDE ANA ÇALGI SEÇİMLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Mahmut Can AKÇAY¹

Meltem DÜZBASTILAR²

1. GİRİŞ

Müzik, insanlığın en etkili sanat dallarından olan küresel bir dil olarak ifade edilebilir. Bu dil normal bir alfabeye nazaran nota ve onunla ilgili olan terimlerden oluşmaktadır. Literatüre bakıldığında müzik ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Konfüçyüs müziği “gök ve toprak arasındaki bir uyuma” benzetirken, Kant ise “hoş duyguları seslerle anlatma sanatı” olarak ifade etmiştir (İmİK & Haşhaş, 2020, s.197). Bununla birlikte müzik gerek insanın kendi sesi gerekse çaldığı müzik aletinden çıkan ses ve titreşimler aracılığıyla karşısındaki insanlara vermek istediği mesaj veya yansıtmak istediği duygu ve düşünceleri aktarmada önemli bir sanat dalıdır (Şen, 2016). Nitekim Kabataş’ta (2017, s.841) müziği “sesin biçim ve anlamlı titreşimler kazanmış halidir” şeklinde tanımlamıştır.

Müzik kendi varlığı devam ettirebilmek adına insanlığın akli gücünden yararlanarak nesilden nesilde farklı kültürlerle yayılarak günümüze kadar kendini göstermiştir (Angı, 2013; Demir, 2006). Bununla birlikte müzik, eğitim alanında da varlığını göstermektedir. Müzik eğitimi Çuhadar (2016)

¹ Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Lisansüstü Öğrencisi, ORCID: 0009-0000-8658-6863.

² Prof. Dr., Trabzon Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, ORCID: 0000-0001-8346-596X.

“Müziği oluşturan temel bileşenlerin de yardımıyla, bireyin kendi yaşantısı yoluyla müziksel davranışlarında istendik davranışlar geliştirme sürecidir” şeklinde tanımlamıştır. Müzik eğitimi genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olmak üzere 3 ayrı bölümden oluşmaktadır (Biber Öz, 2001; Tepeli, 2018).

Tepeli (2018) genel müzik eğitimini “Bireylerin anaokulundan başlayarak üniversite öğrenimine kadar uzayan zorunlu eğitim süresi içinde almış olduğu müzik ile ilgili temel bilgi, beceri ve tutumlar genel müzik eğitimi kapsamındadır. Genel müzik eğitimi; önceden belirlenmiş bir amaç doğrultusunda, planlı ve programlı, belirli öğretim programları aracılığı ile bireylere sunulmaktadır” şeklinde açıklarken Biber Öz (2001) çalışmasında bütün bireylere genel müzik eğitimin verilebileceğinden söz eder.

Yine Tepeli (2018) mesleki müzik eğitimini “müzik alanına ilgi duyan, müzik ile ilgili bir dalı meslek olarak seçen ve müziği profesyonel olarak yapabilecek belli bir yeteneğe sahip bireylere verilen eğitimi kapsamaktadır. Bu eğitim ile, müziği meslek olarak seçen bireylere mesleğin gerektirdiği müziksel bilgi, beceri ve birikimlerin kazandırılması amaçlanmaktadır” olarak bahsetmiştir.

Bununla birlikte özengen müzik eğitimi daha çok özel müzik kurslar aracılığı ve bireyin kendi isteğiyle öğrenim gördüğü bir müzik eğitim türü olarak bahsedilebilir (Biber Öz, 2001; Karakoç & Şendurur, 2015).

Çalgı eğitimi, bireyin kendini ifade edebilmesinde, duygu ve düşüncelerini aktarabilmesinde ve müzikal alanda belirli davranışlar kazandırabilmesinde önemli bir eğitim süreci olabilmektedir (Duranoğlu, 2015). “Çalgı eğitiminin amacı, teknik ve müzikalite bakımından gelişmiş öğrenciler yetiştirmenin yanı sıra aynı zamanda çalgılarını müziğin ve

müzik eğitiminin her alanında işlevsel olarak kullanabilen bireyler yetiştirmektir” (Coşkun, 2016, s.3). Bu süreç içinde bireyin tercih edeceği müzik aletini belirleyebilmesinde çeşitli faktörler bulunabilir (Karataş & Sağer, 2021). Bireyin, yaş ile orantılı olarak fiziksel yapısının, öğrenmek istediği müzik aletine uygun olması da çalgı eğitimi için çok önemlidir (Akın & Yiğit, 2023).

Genel olarak müzik eğitimi sürecinde çalgı eğitimi almak isteyen bireyler, çalgı seçimlerinde kendi tercihlerine bağlı olarak belirli kalıp yargılarla karşılaşabilir; yaşadığı toplumun kültürüne bağlı olarak bu tercihler, cinsiyet, sosyal statü veya geleneksel beklentiler doğrultusunda olumlu ya da olumsuz şekilde yorumlanabilir (Sağer & Karataş, 2022).

Müzik eğitimi veren kurumlara bakıldığında, mesleki müzik eğitime Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Liseleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri içerisinde bulunan müzik bilimleri, Eğitim Fakültelerinde yer alan Müzik eğitimi (müzik öğretmenliği) ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden bulunan Bando Okulları Komutanlığı örnek olarak gösterilebilir (Bilici, 2014; Sonsel, 2017). Özengen müzik eğitimi daha çok özel müzik kursları ile dernekler üzerinden verilmektedir (Aksoy, 2015; Özdek, 2006).

Konu ile ilgili yapılmış benzer çalışmalara ilişkin Polat, Ilgar ve Özgür’ün (2019) yapmış oldukları çalışmada, konservatuvar öğrencilerinin ekonomik zorluklar yüzünden kaliteli enstrümanlara sahip olamamaları, maddi güçlerinin yettiği kadarıyla standart enstrümanlara sahip oldukları görülmüştür. Bu durumun, öğrencilerin enstrüman seçimlerinde ekonomik durumun etkisi olduğu görülmektedir.

Topaloğlu (2021) çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının çalgı seçimini etkileyen unsurları incelemiştir. Çalışmaya ilişkin öğrencilerin çalgı seçimlerinde aile, öğretmen, medya ve arkadaş çevresi gibi unsurların etkili olduğu

gözlemlenmiştir. Mesleki eğitim olarak incelendiğinde, öğretmen yetersizliği ve öğrencilerin fiziki yapısının uygun olmaması gözlemlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin çalgıdaki akademik başarıya olan etkilerinde enstrümana olan sevgi ve öğretmen faktörü tespit edilmiştir.

Başka bir çalışma da Akbudak ve Taşdemir (2021), mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin çalgı tercihleri etkileyen faktörlerini incelemiştir. Çalışmadan elde edilen verilere göre öğrencilerin çalgı seçimlerinde “çalgıya duyulan sevgi”, “çalgıda edinilen tecrübe”, “öğretmen”, “müzik türü” ve “okulun imkanları” gibi faktörlerin olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin çalgı değiştirme sebeplerine bakıldığında isteksizlik, yetersizlik, iletişim eksikliği vb. durumların olduğu görülmektedir.

Akın ve Yiğit (2023)’ in yapmış oldukları çalışmada, özengen müzik eğitim kurumlarındaki öğrencilerin çalgı seçimine ilişkin kurum sahipleriyle görüşme yapmışlardır. Öğrencilerin çalgı seçimleri incelendiğinde çevresel etmenlerinin olduğu görülmekte iken ekonomik koşullar ile seçtiği çalgıdaki fiziksel uygunsuzluk durumlarının da olduğu gözükmemektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma da müzik öğretmenliği öğrencilerin üniversitede çalgı seçimlerine ilişkin görüşlerinin alınması amaçlanmaktadır. Bu amaca ilişkin belirlenen alt problemler aşağıda verilmiştir.

1. Katılımcıların Güzel Sanatlar Lisesindeki bireysel çalgı seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?
2. Katılımcıların lisans dönemindeki bireysel çalgı seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?
3. Katılımcıların lisans döneminde çalgı değişikliği yapma durumu nedir?

4. Katılımcıların müzik öğretmeni adayı olarak bireysel çalgı eğitiminde yaşadığı temel sorunlar nelerdir?
5. Katılımcıların atandıklarında derslerinde ana çalgısını kullanmayı düşünme durumu nedir?
6. Katılımcıların lisans eğitimini tamamladıktan sonra ana çalgısına devam etmeyi ve geliştirme düşünceleri nelerdir?
7. Katılımcıların geriye dönük düşündüklerinde ilk çalgı seçiminde farklı bir karar verme durumu nedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. “Nitel araştırma, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır” (Yıldırım, 1999, s.10).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu ile ilgili veriler aşağıda Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubu

	Cinsiyet	Ana çalgısı	Mezun olduğu lise	Güzel Sanatlar Lisesindeki Çalgısı
K1	Kadın	Piyano	Sağlık Meslek Lisesi	-
K2	Erkek	Keman	Anadolu Lisesi	-
K3	Kadın	Keman	Anadolu Lisesi	-
K4	Kadın	Flüt	Anadolu Lisesi	-
K5	Kadın	Flüt	Güzel Sanatlar Lisesi	Gitar
K6	Kadın	Flüt	Güzel Sanatlar Lisesi	Flüt
K7	Kadın	Piyano	Anadolu Lisesi	-
K8	Kadın	Ud	Sağlık Meslek Lisesi	-
K9	Erkek	Piyano	Anadolu Lisesi	-
K10	Erkek	Piyano	Anadolu Lisesi	-
K11	Kadın	Piyano	Anadolu Lisesi	-
K12	Kadın	Piyano	Güzel Sanatlar Lisesi	Keman

Araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir üniversitenin müzik eğitimi bölümünde öğrenim gören 4. sınıf düzeyindeki 12 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 9'u kadın 3'ü erkekten oluşmakta ve 6'sı piyano, 3'ü flüt, 2'si keman, 1'i de ud çalmaktadır. Öğrencilerin 7'si Anadolu Lisesi, 3'ü Güzel Sanatlar Lisesi ve 2'si Sağlık Meslek Lisesi mezunudur. Tablo 1 de öğrencilere ilişkin demografik bilgiler verilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmaya ilişkin veriler yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan veriler, 2025 yılının Mayıs ayında gerçekleştirilen ve 14 gün süren bir veri toplama süreciyle elde edilmiştir.

2.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmadan elde edilecek veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme sorularından oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış, 11 maddeden oluşan görüş alma formu, alanında uzman 3 öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuş ve onlardan gelen dönütlerle ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Daha sonra formun son şekli, alan uzmanı dördüncü bir öğretim üyesine sunulduktan sonra nihai olarak şekillendirilmiştir. “Görüşme, en az iki kişi arasında sözlü olarak sürdürülen bir iletişim sürecidir. Görüşme, araştırmada cevabı aranılan sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplama şeklinde ifade edilebilir. Görüşme belirli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlar” (Büyüköztürk, Çakmak Kılıç, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2024, s.158).

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, içerik analizi kullanılarak elde edilmiştir. “İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik

kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır” (Büyükoztürk vd. 2024, s.258).

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, görüşme formundan elde edilen verilere ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Güzel Sanatlar Lisesindeki bireysel çalgı seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan yanıtlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Güzel Sanatlar Lisesindeki Bireysel Çalgı Seçiminde Etkili Olan Faktörler

İfade	Katılımcı kodu
Tamamen kendi isteği	K5, K6, K12
Çalgıya olan ilgi ve tutum	K5, K6, K12
Fiziksel olarak çalgıya uygunluk	K6, K12
Öğretmen faktörü	K6
Çalgının az kişi tarafından tercih edilmesi	K6

Tablo 2’de Güzel Sanatlar Lisesi mezunu öğrencilerin çalgı seçimleri ile ilgili ifadeleri verilmiştir. Bu ifadelere ilişkin K5, K6 ve K12’nin tamamen kendi istekleri ile çalgıya olan ilgi ve tutuma sahip oldukları görülmektedir. K6 ile K12’nin çalgı seçiminde, fiziksel olarak çalgıya uygunluğunu ifade ettikleri görülmektedir. K6’nın çalgı seçiminde ise öğretmen faktörü ve çalgının az kişi tarafından tercih edilmesi etkili olmuştur.

Aşağıda Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu öğrencilerin çalgı seçimlerinde etkili olan faktörlerine ilişkin ifadeleri verilmiştir.

K5: Tamamen kendi isteğim. Gitar çalmak istiyordum o yüzden gitarı istedim.

K6: Ortaokulda biraz biliyordum severek de dinliyordum. Sonra oradaki hocam flüt için belli başlı bir şeylere ihtiyaç var

özellikle fiziksel anlamda işte dudak yapısıdır, oturuş, duruş falan bunlara bakıldı ve flüt zaten istiyordum yani çokta seçen kimse olmadığı için ben de flüte geçmeye karar verdim.

K12: Sınıfta önce istediğim enstrümanı soruyorlar hangisini çalmak istersin diye. Sonrasında kemanı istemiştim birde yan flüt istemiştim ama keman daha çoktu. Sonrasında parmaklarıma bakıyor hoca keman hocası uygunsam eğer seçebilirsin diyor. Bu şekilde seçtim.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Lisans dönemindeki bireysel çalgı seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan yanıtlar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Lisans Dönemindeki Bireysel Çalgı Seçiminde Etkili Olan Faktörler

İfade	Katılımcı Kodu
Çalgıya olan ilgi ve tutum	K1, K2, K3, K4, K8, K9, K11
Kendi tercihi	K2, K5, K7, K9, K11, K12
Öğretmen faktörü	K4, K10
Aile faktörü	K7, K8
Özel ders verme imkânı	K7, K11
Farklı çalgı öğrenme isteği	K11
Öğretmene olan sevgi	K1
Fiziksel yapının uygunluğu	K4
Lisedeki çalgısında ilerleme	K6

Lisans döneminde bireysel çalgı seçimindeki en etkili faktörün çalgıya olan ilgi ve tutum olduğu görülmektedir. Altı katılımcı çalgı seçiminin tamamen kendi tercihi olduğunu belirtmiştir. Öğretmen faktörü, aile faktörünü ve özel ders verme imkânı ifadeleri ikişer katılımcı tarafından belirtilmiştir. Bunların yanında lisedeki çalgısında ilerleme, farklı bir çalgı öğrenme isteği, öğretmen olan sevgi ve fiziksel yapının uygunluğu da çalgı seçiminde etkili olan faktörler arasında yer almaktadır. Aşağıda bazı katılımcıların çalgı seçimine ilişkin ifadeleri verilmiştir.

K2: Dinlediğim zaman sesine olan bir merak, çalma isteği bunlar tetiklemişti seçmemde ki faktörler işte o şekilde seçtim bir hevesle merakla.

K7: Ekonomik olarak düşünmedim onun bir etkisi olmadı ama dediğim gibi kendimde daha çok iyi ilerleyebileceğimi düşündüm aynı zamanda gelecekte de özel ders verme imkânı belki daha çok tercih edilen enstrüman olduğundan dolayı piyanoyu seçtim.

K8: Ailemdeki insanlar özellikle babam ve annem Türk müziğine çok önem veren bireylerdi. Bundan ötürü ben de Türk müziğine yatkınlıkla beraber büyüdüm yani çok maruz kaldım. O yüzden kulağımda Türk müziği üzerinde çok fazla gelişmişlik hissettim. Bundan ötürü de uda yöneldim.

3.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Lisans döneminde çalgı değişikliği yapma durumu nedir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan yanıtlar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Lisans Döneminde Çalgı Değişikliği Yapma Durumu

İfade	Katılımcı Kodu
Yaptım	K5, K8,
Yapmadım	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K9, K10, K11, K12

Lisans döneminde K5 ve K8 çalgı değişikliği yaptığını belirtmiştir. K5 piyanodan flüte, K8 ise bağlamadan uda geçtiğini ifade etmiştir. Diğer 10 katılımcının ise lisans döneminde herhangi bir değişiklik yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Aşağıda lisans döneminde çalgı değişikliği yapan K5 ile K8’in ifadeleri verilmiştir.

K5: Yaptım. Flüt istiyordum ama geçme şansım o an maddi olarak alam şeyden dolayı piyano ile başlamıştım evde piyano var diye ama sonra alabildiğim için hemen flüte geçtim.

K8: Evet yaptım. İlk dönemimde bağlamadaydım ikinci dönemde uda geçiş yaptım. Değişiklik yapma seabim dediğim gibi kendimi Türk Halk Müziğine değil Türk Sanat Müziğine daha ait hissediyordum bundan ötürü uda geçiş yaptım.

3.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Müzik öğretmeni adayı olarak bireysel çalgı eğitiminde yaşadığı temel sorunlar nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan yanıtlar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Bireysel Çalgı Eğitiminde Yaşanan Temel Sorunlar

İfade	Katılımcı Kodu
Çalışma odalarının yetersizliği	K2, K3, K7, K8, K9, K10, K11, K12
Ders saati yetersizliği	K3, K4, K5, K11
Oturmuş duruş, tutuş hatalarını düzeltme	K6
Ders içeriğinin ağır gelmesi	K8
Taşınabilir çalgılar için çalışma odası eksikliği	K8

12 katılımcıdan biri dışında diğer tüm katılımcılar bireysel çalgı eğitiminde sorun yaşadığını belirtmiştir. En çok yaşanan sorunun çalışma odalarının yetersizliği olduğu dikkat çekmektedir. İkinci sırada gelen sorun ise ders saati yetersizliğidir. K6, liseden kalma yanlış oturan duruş ve tutuş tekniğini lisans döneminde düzeltme konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir. K8 ise ders içeriğinin ağır gelmesi ve taşınabilir çalgılar için çalışma odası eksikliği sorununu ifade etmiştir.

K8: Temel sorunlar şunlar dediğimiz gibi derslik eksikliği ondan sonra okulumuzda fazla kapasite yoktu. Kendimden ziyade piyano gibi enstrümanlar çalan arkadaşlarımız için daha büyük zorluktu. En azından ben, udu herhangi bir yerde kullanabiliyordum fakat girdiğimiz her derslikte bir piyano olduğu için takdir ederseniz udun sesi çok çıkan bir enstrüman değil duymakta güçlük çekiyordum, sazlar için ayrı bir mekân

olmadığı için bu kapasite beni zorladı. Enstrümanım perdesiz bir enstrüman olduğu için duyum konusunda birazcık zorluk yaşadım fakat süreç içerisinde gelişerek bunu ekarte ettim.

Türk müziğine deryası çok farklı olduğu için ona adapte olmakta zorluk çektim. Çünkü enstrümana başladığım zaman Türk Sanat Müziği teori dersi almamıştım. Teori dersi bilmediğim için bir anda bilmediğim bir dünyaya giriş yapmış gibi oldum. Ne kadar küçüklükten itibaren makamsal şeylere maruz kalsak bile enstrüman çalmak çok farklı bir dünya ve çalabilmek için nazariyatına hâkim olmak durumundayız. Teorik yapısını kavramakta güçlük çektim

K1, bireysel çalgı eğitiminde hiç sorun yaşamadığını belirtmiştir. Konu ile ilgili ifadesi aşağıda yer almaktadır.

K1: Bireysel çalgı eğitimimde temel sorun yaşamadım ben hani şu anlamda hem hocamla da kademeli kademeli aşamalı bir şekilde ilerledim ne o beni zorladı sağ olsun istediğim parçaları çalmamada izin verdi eğer seviyeme uygunsa yani böyle sürekli hani etüdlere boğmadı beni sıkmadı açıkçası boğsaydı da yine piyanoyu sevdiğim için o disiplinde devam etmek zorunda olduğumu bilincinde olduğum için devam ederdim yine aynı mantık enstrümanla ilgili hiçbir sıkıntı yaşamadım bu zamana kadar bazen dersler yoğunlaştı yine o zaman çalışmaya zaman kalamadığı dönemler oldu yine de pes etmedim yine çalıştı çünkü bir şey yapmak zorundaysak ve seviyorsak yaparız diye düşünüyorum.

3.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Atandıklarında derslerinde ana çalgısını kullanmayı düşünme durumu nedir?” sorusu yöneltilmiştir. Tüm katılımcılar derslerinde ana çalgılarını kullanmayı düşündüklerini ifade etmiştir. Bazı katılımcıların görüşleri aşağıda yer almaktadır.

K8: Ara sıra kullanmayı düşünüyorum ama ud benim gözümde eşlik enstrüman olmadığı için daha çok piyano kullanmayı düşünüyorum ama uda gerekli olduğu zaman özellikle çocuklara Türk müziğini tanıtırken kazanımlarımızda mevcut çünkü bunları tanıtırken enstrümanı gerekli yerlerde kullanmak istiyorum.

K10: Evet kullanmayı düşünüyorum. Stajlarda gördüğümüz gibi dersler genel olarak kültür dersleri olarak devam ediyor. Aslında müzik teorisi veya müzikle ilgili terimleri çok az yer veriyorlar ama benim amacım ilk 20 dakikasında normal konu işlemek diğer 20 dakikasında solfejdir, bonadır tarzı şeyler kullanmak ve çocuklara öğreteceğim şarkılarda eşlik olarak hem gitarı hem de piyanoyu kullanmayı düşünüyorum.

3.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Lisans eğitimini tamamladıktan sonra ana çalgısına devam etme ve geliştirme düşünceleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir.

Lisans eğitimin tamamladıktan sonra sadece K2 ana çalgısını geliştirmeyi düşünmediğini belirtmiştir. K2’nin ifadesi aşağıda yer almaktadır.

K2: Planlamıyorum. Çünkü zaten şu an zaten dışarda da müzisyen olarak mekanlarda veya konserlerde çaldığım için bas gitar çalıyorum ve onun üstüne yoğunlaşma taraftarıyım. Çok kemanla ilgili bir kariyer veya gelecek düşünmüyorum açıkçası

Ana çalgısına devam etmek ve geliştirmek isteyen 11 katılımcı bulunmaktadır. Bu katılımcıların görüşlerinin bazıları aşağıda verilmiştir.

K3: Kesinlikle evet. Yüksek lisans yapmayı da düşünüyorum, yüksek lisans yaparken çalgı eğitimi almayı düşünüyorum.

K8: Kesinlikle ana çalgımı devam ettirmeyi ve geliştirmeyi düşünüyorum. Ana çalgımı kendim geliştirmek istiyorum çünkü şu an gerekli bilgilere hakimim tek gerekli olan şey çalışmak ve bunu çalışmayla halledebileceğimi özellikle Türk Sanat Müziği korolarına katılarak enstrümanıma daha çok zaman ayırarak geliştirmeyi düşünüyorum ama ekstra bir öğretmen ders almak gibi bir niyetim yok zaten. Gerekli bilgilere sahibim sadece bu bilgileri geliştirip pekiştirmek için çalışmak istiyorum

K10: Düşüncem de var ama ortam olarak baktığımızda burada yapacak başka bir şeyim olmadığı için herhangi bir ekstra bir sorumluluğum olmadığı için çalışabiliyorum ama lisans bittikten sonra vaktimi ona ayırabilir miyim çok emin değilim ama istiyorum.

3.8. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Müzik öğrencilerine “Geriye dönük düşündüklerinde ilk çalgı seçiminde farklı bir karar verme durumu nedir?” sorusu yöneltilmiş, öğrencilerden alınan yanıtlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. İlk Çalgı Seçiminde Geriye Dönük Düşündüklerinde Farklı Karar Verme Durumu

İfade	Katılımcı Kodu
Evet verirdim	K2, K8, K10
Hayır vermezdim	K1, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K11, K12

Tablo 6’da müzik öğrencilerin ilk çalgı seçiminde geriye dönük düşündüklerinde farklı karar verme durumuna ilişkin ifadeleri verilmiştir. Dokuz katılımcının herhangi bir değişiklik yapma durumunun olmadığı görülmektedir. Üç katılımcının ise geriye dönük düşündüklerinde çalgı seçiminde değişiklik yapma durumlarının olduğu anlaşılmaktadır. K2’nin mevcut çalgı aleti kemandır. Geriye dönük düşündüğünde, K2 keman yerine gitarı tercih edebileceğini belirtmiştir. Aynı şekilde K8, ud yerine

kanun; K10 ise piyano yerine bağlamayı seçmek istediğini belirtmiştir.

Katılımcıların geriye dönük düşündüklerinde ilk çalgı seçiminde farklı karar verme nedenleri olarak alınan yanıtlar Tablo 7’de verilmiştir. Aşağıda K2, K8 ile K10’nun cevapları verilmiştir.

Tablo 7. K2, K8 Ve K10’ un Geriye Dönük İlk Çalgı Seçimi Seçiminde Farklı Karar Verme Nedenleri

İfade	Katılımcı Kodu
Çalgının zorluğu	K2
Öğretmen faktörü	K2
Bilinen çalgıya devam etme durumu	K2
Çalgının fiziksel özellikleri	K8
Müzik türü faktörü	K10

K2: Kesinlikle verirdim. Çünkü zor bir enstrüman. Yani çalışması, çalması perdesiz bir enstrüman olduğu için ona alışmak ilk başlayan biri için çok zor ki hocalarda zaten yeni bir enstrümana başlatma taraftarı değiller hani bilen biri gelsin ki daha rahat işleyelim daha rahat yapalım taraftarı oldukları için bildiğim enstrümanı çalmak isterdim.

K8: Evet seçerdim. Çünkü udun sesi bakımından orkestralarda çok duyulmuyor ve kullanımı daha kısıtlı kanuna göre kanun daha geniş bir enstrüman benim gözümden ve kanun daha çok seviyorum sesini tınısında daha çok seviyorum. Udu da çok seviyorum ama kanunla mukayese ettiğim zaman kanunu daha çok seviyorum o yüzden kanunu tercih ederdim.

K10: Verirdim. Piyano aslında hani benim daha sonradan da kendim öğrenebileceğim bir şeydi aslında her enstrüman öyle ama bence piyano biraz daha batı enstrümanı olduğu için ben de hani yaşadığım kültür gereği daha doğu kafasıyla düşünen bir insanım. O yüzden yüksek ihtimal daha doğu yani bağlama falan seçerdim yüksek ihtimalle yani batı ve doğu arasında kalıp yüksek ihtimal bağlama seçerdim.

4. TARTIŞMA

Polat, Ilgar ve Özgür'ün (2019) çalışmasında konservatuvar öğrencilerin ekonomik zorluk nedeniyle çalgı seçimlerini etkilerken, yapılan çalışmada öğrencilerin çalgı seçimin etkileyen ekonomik faktör olmadığı görülmektedir. Topaloğlu (2021) yapmış olduğu çalışmada müzik öğretmeni adaylarının çalgı seçimlerinde çevre etkisi, öğretmen faktörü ve çalgıdaki fiziksel yapının uygun olmaması gibi durumlar etkilerken, yapılan çalışmada da aynı sonuçlara ulaşılmıştır. Benzer çalışmada Akbudak ve Taşdemir (2021), müzik öğrencilerin çalgı seçimlerinde “çalgıya duyulan sevgi”, “öğretmen”, müzik türü” ve “okulun imkanları” gibi faktörler etkili olurken, yapılan çalışmada da elde edilen sonuçların birbirlerine yakın olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Akın ve Yiğit (2023)'in yapmış oldukları çalışmada, öğrencilerin çalgı seçiminde çevresel faktör ile ekonomik faktör olduğu görülmekte iken, yapılan çalışmada sadece çevre faktörün olduğu gözükmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın elde edilen verilen bulgulara ilişkin sonuçlar alt problemlerin sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir üniversitenin müzik eğitimi bölümünde öğrenim gören 4. sınıf düzeyindeki 12 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 9'u kadın 3'ü erkekten oluşmakta ve 6'sı piyano, 3'ü flüt, 2'si keman, 1'i de ud çalmaktadır. Öğrencilerin 7'si Anadolu Lisesi, 3'ü Güzel Sanatlar Lisesi ve 2'si Sağlık Meslek Lisesi mezunudur.

Güzel Sanatlar Lisesindeki bireysel çalgı seçiminde etkili olan faktörlere ilişkin en fazla karşılaşılan ifadelerden biri, üç katılımcının (K5, K8, K12) belirttiği kendi istekleriyle çalgılarını

seçme diğeri ise çalgıya olan ilgi ve tutum olarak belirlenmiştir. İki katılımcının (K6, K12) çalgı seçiminde, fiziksel olarak çalgıya uygunluğunu ifade ettikleri görülmektedir. Bir katılımcının (K6) çalgı seçiminde ise öğretmen faktörü ve çalgının az kişi tarafından tercih edilmesi etkili olmuştur.

Lisans döneminde bireysel çalgı seçimindeki en etkili faktörün çalgıya olan ilgi ve tutum olduğu görülmektedir. Altı katılımcı (K2, K5, K7, K9, K11, K12) çalgı seçiminin tamamen kendi tercihi olduğunu belirtmiştir. Öğretmen faktörü (K4, K10), aile faktörünü (K7, K8) ve özel ders verme imkânı (K7, K11) ifadeleri ikiye katılımcı tarafından belirtilmiştir. Bunların yanında lisedeki çalgıda ilerleme (K6), farklı bir çalgı aleti öğrenme isteği (K11), öğretmen olan sevgi (K1) ve fiziksel yapının uygunluğu (K4) da çalgı seçiminde etkili olan faktörler arasında yer almaktadır.

Lisans döneminde iki katılımcı (K5, K8) çalgı değişikliği yaptığını belirtmiştir. K5 piyanodan flüte, K8 ise bağlamadan uda geçtiğini ifade etmiştir. Diğer 10 katılımcının (K1, K2, K3, K4, K6, K7, K9, K10, K11, K12) ise lisans döneminde herhangi bir değişiklik yapmadıklarını belirtmişlerdir.

12 katılımcıdan biri dışında (K1) diğer tüm katılımcılar bireysel çalgı eğitiminde sorun yaşadığını belirtmiştir. En çok yaşanan sorunun çalışma odalarının yetersizliği olduğu dikkat çekmektedir (K2, K3, K7, K8, K9, K10, K11, K12). İkinci sırada gelen sorun ise ders saati yetersizliğidir (K3, K4, K5, K11). K6, liseden kalma yanlış oturan duruş ve tutuş tekniğini lisans döneminde düzeltme konusunda sorun yaşadığını belirtmiştir. K8 ise ders içeriğinin ağır gelmesi ve taşınabilir çalgılar için çalışma odası eksikliği sorununu ifade etmiştir.

Tüm katılımcılar atandıklarında derslerinde ana çalgısını kullanmayı düşündüklerini ifade etmiştir.

Lisans eğitimin tamamladıktan sonra sadece K2 ana çalgısını geliştirmeyi düşünmediğini belirtmiştir. Çalgısına devam etmek ve geliştirmek isteyen 11 katılımcı (K1, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12) bulunmaktadır.

Müzik öğrencilerin ilk çalgı seçiminde geriye dönük düşündüklerinde farklı karar verme durumuna ilişkin ifadeleri verilmiştir. Dokuz katılımcının (K1, K3, K4, K5, K6, K7, K9, K11, K12) herhangi bir değişiklik yapma durumunun olmadığı görülmektedir. Üç katılımcının (K2, K8, K10) ise geriye dönük düşündüklerinde çalgılarında değişiklik yapma durumlarının olduğu anlaşılmaktadır. K2'nin mevcut çalgısı kemandır. Geriye dönük düşündüğünde, K2 keman yerine gitarı tercih edebileceğini belirtmiştir. Aynı şekilde K8, ud yerine kanun; K10 ise piyano yerine bağlamayı seçmek istediğini belirtmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler aşağıda verilmiştir.

- Güzel sanatlar lisesinde çalgı seçimlerinden önce çalgıların öğrencilere tanıtılarak öğrencilerin fiziksel özelliklerin çalgıya olan uyumu belirlenebilir.
- Müzik öğretmenliği lisans programında çalgı seçimlerinden önce çalgıların öğrencilere tanıtılarak öğrencilerin fiziksel özelliklerin çalgıya olan uyumu belirlenebilir.
- Üniversitedeki çalışma odalarının sayısı arttırılabilir.
- Bireysel çalgı ders saati süresi ile ilgili düzenlemeler yapılabilir.
- Taşınabilir çalgı aletlerine özel çalışma odaları oluşturulabilir.

- Öğrencilerin atandıklarında ana çalgılarını müzik derslerinde nasıl kullanabileceklerine ilişkin bilinçlendirilebilir.
- Öğrenciler lisans eğitimini tamamladıktan sonra ana çalgısını geliştirmeye yönlendirilebilir.
- Yapılan bu çalışma, gelecekteki çalışmalara ışık tutmak açısından farklı üniversitelerde müzik eğitimi ve konservatuvar öğrencilerine uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Akbudak, H., & Taşdemir, T. (2021). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin bireysel çalgı tercihlerini etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 7(2), 285-296.
- Akın, S., & Yiğit, E. F. (2023). Özengen müzik eğitimi kurumlarında öğrencilerin çalgı seçimleri üzerine kurum sahibi görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1511-1532.
- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Angı, Ç. E. (2013). Müzik Kavramı ve Türkiye’de Dinlenen Bazı Müzik Türleri. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 2(10), 59-81.
- Bilici, A. (2014). *Farklı güzel sanatlar ve spor lisesi mezunu öğrencilerin müzik öğretmenliği anabilim dallarında okutulmakta olan müziksel işitme okuma ve yazma dersinin başlangıç düzeyini belirlemedeki etkileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2024). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (35. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkuner, S. (2016). Türkiye’de Anadolu güzel sanatlar liseleri bireysel çalgı eğitimi dersinde (yaylı çalgılar) piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 83-104.
- Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230.

- Demir, M. (2006). *Müzik ve sosyal etkileşim* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Duranoğlu, N. E. (2015). Çalgı eğitiminde görülen kas ve iskelet rahatsızlıkları ve performansa etkileri üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 87-97.
- İmİK, Ü., & Haşhaş, S. (2020). Müzik Nedir ve Hayatımızın Neresindedir. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 6(2), 196-202.
- Karakoç, E., & Şendurur, Y. (2015). İlköğretim okullarındaki özengen müzik eğitiminin öğrencilerin müziksel davranışlarına yansımaları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 277-290.
- Karataş, Y., & Sağır, T. (2021). Çalgı-Kimlik inşasında toplumsal cinsiyetin rolü ve Kayseri’de akordeon çalan Çerkez kadınların çalgı seçim süreçleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 72-95.
- Öz, N. B. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Polat, S., İlgar, K., & Öztürk, N. İ. (2019). Konservatuvar öğrencilerinin ekonomik durumlarının enstrüman seçimi ve başarı düzeyi üzerindeki etkisi. *Social Sciences*, 14(4), 1715-1735.
- Sağır, T., & Karataş, Y. (2022). Cinsiyet faktörünün çalgı tercihi üzerine etkisi: çalgı-cinsiyet profili haritası. *İdil* 94, 865.

- Sonsel, Ö. B. (2017). Bireysel çalgı viyola dersi'nin öğretim elemanları görüşleri açısından incelenmesi. *Fine Arts*, 12(2), 125-134.
- Şen, Ü. S. (2016). İnsan ve toplum ekseninde müzik estetiği kavramı. *Journal of International Social Research*, 9(45) 1110-1120.
- Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Topaloğlu, T. (2021). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Seçimini Etkileyen Unsurların Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 788-809.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-17.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

GENÇLİK MERKEZLERİNDE YÜRÜTÜLEN MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK EĞİTMEN GÖRÜŞLERİ

Mustafa Enes TOPSAKAL¹

Şefika TOPALAK²

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze gelen süreç içerisinde eğitimin farklı şekillerde tanımı yapılmıştır. Bu tanımlar dönemlere, kişilere, ülkelere ve felsefelere göre değişiklik göstermiştir. Eflatun, Aristo, Kant, E. Durkheim, J.J. Rousseau ve Farabi gibi ünlü düşünürlerinde eğitime dair tanımlarına ulaşılmaktadır. Eğitimle ilgili yapılan ve literatürde genellikle kabul gören tanım ise şöyledir; Eğitim, bireyin davranışlarında kasıtlı olarak ve kendi yaşantıları yoluyla istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir (Ertürk,1973 akt. Ayas, 2014). Bu tanıma bakarak yola çıkıldığında eğitimi dört ayrı ekseninde incelemekten söz edilebilir. Bunlar; Eğitim bir süreçtir, Eğitim planlı ve kasıtlıdır, Eğitim sonucunda bireyde davranış değişikliği meydana gelir ve Davranış değişiklikleri bireyin yaşantıları sonucu oluşur (Ayas, 2014).

Eğitim formal ve informal eğitim olmak üzere ikiye ayrılır. İnformal eğitim günlük yaşantı içinde kendiliğinden olan eğitimidir. Herhangi bir amaç, plan ve programdan bahsedilemez. Hayatın içinden bireylerin gelişigüzel öğrendikleri ve hatta

¹ Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi GSEB, ORCID: 0009-0001-0049-2477.

² Doç. Dr. Trabzon Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi GSEB. ORCID: 0000-0002-8626-5194.

çoğunlukla farkında olmadan karşılıklı etkileşim sonucunda meydana gelen, başka birey ve gruplardan aldıkları veya verdikleri eğitim olarak tanımlanabilir. Formal eğitim ise adından da anlaşılacağı üzere belirli bir amaç, plan ve programı olan eğitim şeklidir. Okul olarakta nitelendirilebilir. Devletin veya ilgili resmi kurumların tanımladığı etkinlikleri öğretmen/usta öğreticilerle yürüterek katılımcılarını eğiten ve mezunlarına diploma ve sertifika verebilen eğitim şeklidir.

Formal eğitim Örgün ve Yaygın eğitim olmak üzere iki alt dala ayrılmaktadır. Örgün eğitim okul olarak tanımlanan binalarda gerçekleşen, belirli yaş gruplarına hitap eden, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK gibi resmî kurumlara bağlı olan formal bir eğitimidir. Bu eğitim kurumlarına devam edenler belirli düzeylerde mezun olur ve mezuniyetlerinde diploma alırlar. Örgün eğitimin en önemli özelliği ise belirli bir yaşa ve eğitim düzeyine kadar bütün vatandaşların katılmasını yasal olarak zorunlu kılmasıdır.

Yaygın eğitim ise sonradan eğitim alma ihtiyacı hisseden veya kendini o alanda geliştirmek isteyen kişilere hitap eden çoğunlukla da resmî kurumlar tarafından planı ve programı olan bir formal eğitim türüdür. Bu formal eğitim türü mezunlarına sertifika veya belge vermekle birlikte en önemli özelliği katılımcıların gönüllü olarak gelmesi ve belirli bir yaş sınırının olmamasıdır (Ayas, 2014).

İnsan yaşamının her boyutunda yer alan eğitim kavramı pek çok alanı kapsamaktadır. Bu alanlardan biri hiç şüphesiz müzik eğitimidir.

Müzik eğitimi, pek çok öğretim alanı tarafından çevrelenen (müzik tarihi, müzik teorisi, çalgısal yeterlilik, şarkı söyleme ve genel müzik becerileri gibi) bir eğitim-öğretim alanıdır. Müzik eğitimi, müziğin öğrenildiği ve öğretildiği bir çalışma alanıdır. Müzik eğitimi, temelde, bir müzikal davranış

kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir (Uçan, 1997). Müzik eğitimi günümüzde genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi olmak üzere üç ana başlık altında yürütülmektedir. Genel müzik eğitimi bir bireye ortak bir müzik düşüncesini ve müzik kültürünü öğretmektir. Mesleki müzik eğitimi ise güzel sanatlar lisesi, eğitim fakülteleri, konservatuarlar, güzel sanatlar fakültelerinde yürütülen tamamen mesleki yönde ve ileri düzeyde eğitim verilen müzik eğitimidir.

Özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi dışında kalan, müziği sevdiği için hobi amacı ile öğrenmek için yaş faktörü gözetmeksizin isteyen herkesin dahil olabileceği ve müzik eğitimi alabileceği eğitimi ifade eder. Bu bağlamda özel müzik kursları, halk eğitim merkezleri, çeşitli dernekler ve gençlik merkezlerinde özengen müzik eğitimi alınabilmektedir. bu yolla enstrüman, ses eğitimi, THM, TSM gibi çeşitli alanlarda istekli olan bireyler eğitimlerden faydalanabilmektedir. Bu merkezlerden biri olan gençlik merkezleri;

Gençlerin, örgün eğitim müfredatı dışında kalan zamanlarını değerlendirebilmelerini her alanda beceri ve yetkinliklerini geliştirebilmelerini amaçlayan kuruluşlardır.

Gençlik merkezlerinde;

- Gençlerin ilgi ve isteklerine yönelik kaliteli hizmetin sağlanması,
- Gençlik çalışmalarında homojen ve objektif bir birliktelik sağlanması,

- Gençlerin merkezden aldıkları hizmet memnuniyetlerinin artırılması, gençlerin ilgi ve istekleri ile çağın gerekliliklerine cevap verecek şekilde fiziki donanımlarının bulunması,
- Gençlik çalışmalarında fırsat eşitliğine dayalı bir hizmet yürütülmesi,
- Gençlerin her türlü zararlı alışkanlık ve bağımlılıklara karşı bilinçlendirilmesi, önleyici ve koruyucu tedbirlerin alınması,
- Alanında uzman eğitmen ve personeli aracılığıyla gençlerin kültür, sanat, spor, bilim, gönüllülük, çalışmalarında gelişimlerinin desteklenmesi, amaçlanmaktadır. (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2025)

Gençlik merkezleri faaliyetleri incelendiğinde gençleri hayatın her alanıyla ilgili takım ruhu ve aktif katılımın öne çıktığı atölye çalışmaları ile bu çalışmalardaki teorik boyut, gençlerin bilgiyi hayatta kullanmalarını sağlayacak şekilde yaygın eğitim teknikleri başta olmak üzere çeşitli uygulamalı yöntemler kullanılarak gerçekleştirilen faaliyetlerdir. Faaliyetler, gençlerin ilgi ve istekleri ile çağın gerekliliklerine hitap edecek başlıklarda belirlenir.

Gençlik Merkezi Akademileri 8 farklı atölyeden oluşur;

- Kişisel gelişim atölyesi,
- Dil bilimler atölyesi,
- Değerler atölyesi,
- Sosyal bilimler atölyesi,
- İnovasyon atölyesi,
- Güzel sanatlar atölyesi,
- Dini ilimler atölyesi,
- Sağlıklı yaşam ve spor atölyesi,

(Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2025).

Bu bağlamda incelendiğinde gençlik merkezlerinde de Güzel sanatlar atölyeleri bulunmakta ve bu atölyeler sayesinde gençlere müzik eğitimi verildiği görülmektedir.

İlgili literatür tarandığında, ülkemizdeki gençlik merkezlerinde yürütülen müzik eğitimi kapsamında enstrüman eğitimlerinin uygulamadaki görünümü ve yaşanan durumların ortaya konularak detaylı araştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum araştırmanın özgün değerini ortaya koymaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, gençlik merkezlerinde yürütülen müzik eğitime yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir.

1.2. Problem cümlesi

Çalışmanın problem cümlesi “Gençlik merkezlerinde çalışan öğretmenlerin yürütülen müzik eğitime yönelik düşünceleri nasıl bir dağılım göstermektedir?” olarak belirlenmiş ve bu bağlamda alt problemler de; gençlik merkezlerinde çalışan öğretmenlerin,

1. Gençlik merkezlerinde çalışma nedenleri,
2. Fiziki ortamları,
3. Uyguladıkları eğitim programları (detaylarına),
4. Kaynak kitap kullanım durumları,
5. Ölçme değerlendirme durumları,
6. Denetlenme durumları,
7. Meslektaşlarıyla iş birliği yapma durumları,
8. Velilerle iletişimleri,

9. Öğrencilerle yaşanan sorunlara ilişkin düşünceleri nasıl bir dağılım göstermektedir? Şeklinde sıralanmıştır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi prensipleri uyarınca tasarlanmış ve yürütülmüştür. Nitel araştırmalar psikolojik ölçümler ve sosyal olaylarla ilgili nicel araştırma yöntemlerine göre daha derinlemesine bilgi sağlar. Nitel araştırmalar, geleneksel araştırma yöntemleriyle ifade edilmesi zor olan sorulara cevap bulmak için gereklidir (Büyüköztürk vd. 2012).

2.1. Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verilerinin toplanması amacı ile araştırmacı tarafından hazırlanan altı tanesi demografik on bir tanesi de konuya ilişkin sorulardan oluşan on yedi soruluk yarı yapılandırılmış görüşme soruları oluşturulmuş, bu sorularla yapılan mülakatlarla verilere ulaşılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Rize Gençlik Merkezinde görev alan 7 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken ölçüt örneklemeden yararlanılmıştır. Bu çalışmada belirlenen ölçüt katılımcıların gençlik merkezlerinde çalışan ve enstrüman eğitimi veren eğitimciler olması ve Rize merkez ilçesinde çalışıyor olmalarıdır. Araştırmada bu ölçütü sağlayan bütün eğitimcilerle görüşülmüştür. Katılımcıların demografik bilgilerini içeren tablolar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgilerin dağılımı

		Katılımcı Kodu
Cinsiyet	Erkek	K2, K5, K6, K7
	Kadın	K1, K3, K4
Mezun olunan lisans programı	Sahne sanatları	K4, K5
	Eğitim fakültesi	K2,
	Konservatuvar	K1, K7
	Diğer	K3, K6
Mesleki kıdem	1-5	K1, K2, K4
	6-10	K5
	11 ve üzeri	K3, K6, K7
Gençlik merkezinde çalışılan süre	1-5	K1, K2, K4, K5, K6
	6-10	K3, K7
Gençlik merkezinde ders verilen enstrüman	Keman	K2
	Kemençe	K5
	Bağlama	K6
	Piyano	K3, K7
	Ney	K1, K4
Başka kurumda çalışıyor olma durumu	Evet	Kadrolu K7
	Sözleşmeli	K6
	Hayır	K1, K2, K3, K4, K5
Kurumdaki haftalık ders saatleri	1-10	K6, K7
	11-20	
	20 ve üzeri	K1, K2, K3, K4, K5

Tablo 1 de katılımcıların demografik dağılımları görülmektedir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma verilerinden elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuş, ayrıca katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtlar değiştirilmeden tabloların hemen altında çalışmanın alt problemlerinin sırası ile yer almıştır.

3.1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2. Katılımcıların gençlik merkezlerinde çalışma nedenlerine ilişkin düşüncelerinin dağılımları

Nedenler	İfade eden katılımcılar
Maddi beklentiler (para kazanma)	K3, K4, K5
MEB atanamama	K2, K4
Enstrüman öğretme	K6, K7
Mesleği sevmeye	K2, K5
Gençlerle bir arada olmak	K1
Büyük gruplarla çalışma isteği	K1
Sosyal aktivite imkanları	K1

Tablo 2 verileri incelendiğinde, katılımcılarımızın gençlik merkezlerinde çalışma sebeplerinin başında maddi beklentilerinin yani para kazanma isteklerinin geldiği görülmektedir. Bu nedenin bir açıklaması MEB öğretmenlik atamalarının gerçekleşmemiş olması olabilir. Katılımcıların ayrıca enstrüman öğretmeyi istemeleri ve mesleklerini sevmeleri de önemli nedenler olarak belirlenmiştir.

Katılımcılara neden gençlik merkezlerinde eğitimci olarak çalışmayı tercih ettikleri sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar aşağıda değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- “Yani şöyle öncelikle büyük gruplarla çalışmak istediğim için gençlik merkezini tercih ettim. Gençlere daha fazla dokunmak istiyorum ben kendi adıma konuşacak olursam burada bir de sosyal aktiviteler çok fazla ben de bu alanda çalışmayı sevdiğim için o yüzden o kurumu tercih ettim.”

K2- “Gençlik merkezinde çalışmamın aslında asıl nedeni Milli Eğitimin atama sayılarından veya sınavından kaynaklı milli eğitimi atanamamam. Atamam gerçekleşmediği için atanamadığım için mesleğimi yine de devam ettirmek adına burada keman dersleri veriyorum burada öğretmenlik yapıyorum.”

K3- “Ben ücretli öğretmenim onun için şimdiye kadar özellikle bu seneye kadar kışları hep üniversite bünyesinde çalışıyorduk üniversite öğrencilerimizle eğitim veriyorduk çok daha kolay oluyordu. ... dönem başında üniversite bünyesinde biz kursları açamadık halk eğitim üzerinden açıyordu üniversite... yaz döneminde bir fill gençlik merkezindeydik kış olunca çoğunluk hakimiyeti o tarafta az ders saatlerini burada oluyorduk.”

K4- “Yani normal şu an maddi olarak geçim elde etmek için. Bir de atanana kadar şu an boşta kalmamak yani mesleğimi devam ettirmek için burada çalışıyorum.”

K5- “Yani ben mesleğimi seviyorum müziği seviyorum zaten şarkı söylemeyi sevdiğim için daha çok manevi diyelim tabii ama bunun maddi kazancı ve nedenleri de oluyor bizim için.”

K6- “Enstrüman bilgimin insanların bir enstrüman öğrenmesini istediğim için bu konu üzerinde çok daha hevesliyim. Olabildiğince yardımcı olmak için ve bu bölgede çok fazla da bu konuyla ilgili çok hoca olmadığı için yardımcı olmak açısından gelmekteyim buraya.”

K7- “Yalnız enstrüman eğitimi üzerine çalışma imkânı verdiği için tercih ettim.”

3.2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3. Katılımcıların gençlik merkezindeki fiziki ortam hakkındaki düşüncelerinin dağılımları

Fiziki ortam	Katılımcılar
Yeterli müzik sınıfının olmaması	K1, K2, K3, K6
Sınıf içi fiziki materyal yetersizliği (Sandalye, enstrüman, nota sehpa, dolap vs.)	K2, K3 K4, K5
Farklı atölyelerde ders yapmak zorunda kalmak	K2, K3
Enstrüman ve diğer fiziki şartlar olarak yeterli	K1, K7
Öğretmenler odasının olmaması	K4
Telafleri derslerinde boş sınıf bulamama	K1

Tablo 3 verileri incelendiğinde katılımcılarımızın gençlik merkezindeki fiziki ortam hakkındaki düşüncelerinin başında

yeterli müzik sınıfının olmaması yer almaktadır. Müzik sınıfı sayısını yeterli bulmayan katılımcılar yine benzer şekilde olan mevcut sınıf içerisindeki fiziki materyallerin yetersizliğinden de bahsetmişlerdir. Katılımcıların derslerini farklı atölyelerde yapmaları, telefî derslerinde boş sınıf bulma konusundaki sorunları ve öğretmen odalarının olmaması da önemli nedenler arasında gösterilebilir.

Katılımcılara Gençlik Merkezindeki fiziki ortamı nasıl değerlendirdikleri sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- *“Gayet güzel piyanolarımız yeterli seviyede var aynı şekilde metotlarımızda yeterli sorun yok. Bir tane müzik sınıfımız var yalnız biz o sınıfı kullanmıyoruz. Bir tane de piyano sınıfımız var. O sınıfı da iki öğretmen kullanıyoruz. Derslere giriş çıkışlarımız da bir sorun yaşamıyoruz yalnız yapamadığımız dersler olduğunda telafî yapmakta evet sorun yaşıyoruz çünkü sınıfımız hiç boş kalmıyor. Öyle bir sorununuz oluyor.”*

K2- *“Fiziki ortam hakkında biraz sıkıntı çekiyoruz hatta yeri geliyor nota sehpaları konusunda bile sıkıntı çekiyoruz. Şu anda bulunduğumuz binada bir inşaat var. Resim sınıfıyla aynı anda derslerimi işliyorum yani bir yandan boyalar yapıyor bir yandan kemanlar çalınıyor. İnşaat bittiği zaman inşallah bu sorunu da ortadan kalkacak ama şu an için evet bir yer sorununuz mevcut. Müzik sınıfımız bir adet var ancak öğretmen sayımız biraz fazla olduğu için bu müzik sınıfında sadece iki öğretmen kullanabiliyor sınıfı. Ben şu an herhangi bir atölyedeyim benim gibi başka atölyede ders yapan öğretmenlerim de var maalesef. Bir tane olmasından dolayı bizim için bayağı yetersiz.”*

K3- *“Bence kesinlikle yeterli değil. Bir tane dolabım var...keşke herkesin kendine ait bir sınıfı olsa ve ben bütün enstrümanlarımı oraya koysam yani bir yerlere kilitlemek zorunda kalmamam.”*

Bazen de öyle oluyor ki benden önceki öğretmen dersini saatinde bitiremiyor yine biz birbirini anlayış çerçevesinde idare etmeye çalışıyoruz ben biraz ayak sürüyorum hani biraz geç giriyorum. Şimdi bir tadilat var belki bittiğinde sınıf sayıları çoğalacaktır.”

K4- *“Enstrüman olarak biraz sıkıntı yaşıyoruz ama onun haricinde çok rahat yani derslerimizi işliyoruz. Ama bir öğretmenler odamız yok bu konuda da sıkıntı çekiyoruz.”*

K5- *“Fiziki ortam şöyle sandalyeler yetersiz yani şöyle kolçaklı sandalye oldukları için kemençe de biraz yay çekmekte zorluk çekiyorlar. Bir de nota sehpaları eksik. Müzik sınıfımız bir tane var ama bence müzik sınıfları yetersiz. Yetersiz olduğu için derslerimizi işlemekte sıkıntı çekiyoruz. Sandalyelerin değişmesi lazım bir de nota sehpaları sınıfta az arttırılması lazım.”*

K6- *“Yeterli mi çok yeterli değil ama şu anda bir tadilat başladı önümüzdeki sene çok çok daha yeterli olacaktır. Bazen hocalara ders saatleriniz çakışıyor bazen sınıflarla ilgili problem yaşıyoruz ama onun için gençlik merkezi çözümüyle ilgili genel işlemleri yapmaya başladı. Müzik sınıfım var hafta sonu sabit olarak var ama hafta içi çakışıyor onun problemini yaşıyoruz onu da çözmeye çalışıyorlar. Tadilat başladı diğer odalar içinde tekrar ama önümüzdeki sene bu problem ortadan kalkmış olur.”*

K7- *“Benim için yeterlidir. Sınıfın boyutları veya diğer kaynaklar yeterli.”*

Tema	Eğitim detayları (programı)	İfade	Nedenler	Katılımcı
Programı yeterli bulma	Yeterli değil	Fazla detaylı bulma	Öğrencilerin hobi amaçlı gelmesi	K1, K2
		Fazla basit bulma		K3, K7
		Programdan haberinin olmaması		K4, K6
		Sadeleşmesi gerektiğini düşünme		K2
	Yeterli			K5
Programı yeterli bulma	Uygulama			K5
	Uygulamama	Kişiselleştirilmiş hazırlama	program	K1, K2, K3, K7

Tablo 4 verileri incelendiğinde katılımcıların uygulanan eğitim programını çeşitli nedenlerle yeterli bulmadıkları görülmektedir. Bu nedenler arasında branş programlarının farklılığı göz önüne alınarak bazılarının fazla detaylı bulduğu, bazılarının ise fazla basit bulduğu görülmektedir. İki katılımcının ise var olan eğitim programından haberlerinin olmadığı tabloda belirtilmiştir. Programın uygulanma durumuna bakıldığında ise katılımcıların çoğunun programı uygulamadığı görülmektedir. Kişiselleştirilmiş kendi programlarını uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılara eğitim programı (detayı) hakkında sorular yöneltilmiş alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- *“Evet bence yeterli değil kullanmıyorum da ben zaten. Müfredatı biraz daha kendim kişiselleştirilmiş müfredat kullanıyorum. Neden yeterli değil çünkü çok uzatılmış bir eğitim programı var bu süre içinde öğrenim süresi uzamış oluyor ve burada gençler hobi için geliyorlar o yüzden de biraz fazla geliyor onlara. Hani sanki bir güzel sanatlar lisesi öğrencisine bir şey öğretiyormuşuz gibi oluyor bunu da çok güzel karşılamıyorlar bu sefer de öğrenciyi kaybediyoruz maalesef.”*

K2- *“Planın uygulama konusunda biraz sıkıntılar yaşıyoruz çünkü bu kurum öğrencilerin okuldan çıkıp kafalarını dağıtabildiği veya bir hobi amacıyla bir enstrüman çalmayı öğrenmek, öğrencinin yorgunluğunu atmak olduğu için planlara uymuyoruz. Planlar bizim için yetersiz kalıyor çünkü planlar biraz daha güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin eğitimine dayalı hazırlandığını gözlemledim. Planı inceledim ancak dediğim gibi buradaki öğrencilere o planı uygulamakta zorlanıyoruz öğrencilerin devamlılığını sağlamak için de maalesef uygulamıyoruz. Eğitim detayları yani dediğim gibi aslında yeterli ama çok fazla yeterli yani hobi olarak bu işle uğraşan öğrenci*

için çok fazla detaylar biraz daha sade hali biraz daha hobi amacıyla düzenlenmiş hali bizim için daha iyi olur.”

K3- “Evet modüllerle şimdi şöyle benim seviye 1 ve seviye 2 şeklinde ney eğitiminde. Ya seviye bire baktığın zaman çok aşırı derecede basit olduğunu düşünüyorum seviyeye ikiye baktığın zaman onun da basit olduğunu düşünüyorum. Şöyle ben mesela evet o modüle dikkat ederek gidersem çocuk hiçbir şey öğrenemeden gider yani. ... ben modülün önünde gidiyorum.”

K4- “Bakanlık sistemine bağlı olduğumuz için böyle bir kazanımımız yok yani. Buradaki hocalar kendi öğrencilerinin seviyesine göre kendi şartlarında ilerleme kaydediyor. Elimden geldiği kadar uygulamaya çalışıyorum ama bir kazanım durumumuz olmadığı için MEB’in sistemi gibi çocukların seviyesine göre işte ödevlendirme olarak derslerimi işliyorum. Bu konuda Gençlik ve Spor biraz geride hani Milli Eğitim sistemi gibi olmadığı için hocalar işte bu konuda biraz sıkıntı yaşayabiliyorlar. Çünkü bir kazanımımız yok bakanlıktan gelen bir hani yazı olmadığı için hocalarımız bence sadece etüt sistemiyle işlemiş oluyorlar.”

K5- “Ben yeterli olduğunu düşünüyorum ilk başta duruş tutuş işte sonrasında yay çekme daha sonrasında basit ezgiler ve şarkılara geçiyoruz bu şekilde. Yeni başlayanlara kemençe nasıl tutulur ya nasıl çekilir ondan sonrasında hatta işaretliyoruz etiketlerle birlikte biliyorsunuz kemençe de perde olmadığı için biz de etiket kullanıyoruz daha sonrasında işte parmaklarla alıştırıyor egzersiz falan o şekilde gidiyoruz. Yani eğitim detayına bağlı olarak devam ediyorum. Planda sıkıntı olduğunu düşünmüyorum. Plan olarak yeterli buluyorum. Gayet açıklayıcı ve içeriği derslerimize uygun.”

K6- “Şimdi eğitim detaylarıyla ilgili normalde biraz da bize bırakılmış bir durumdur. Çünkü işin mutfağında idareciler olmadığı için işin mutfağında biz olduğumuz için genel

kaynakları biz daha çok temin ediyoruz. Eğitim detaylarıyla ilgili olarak bir program verilmiyor bununla ilgili tamamen hocaları bırakılmıştır. Örnek veriyorum şu hafta şu çalışılacak bu hafta bu çalışılacak diye idari bölümünde bize herhangi böyle bir program verilmedi bununla ilgili.

K7- “Bakanlık detaylı bir program hazırlamamıştır. Konu başlıkları verilip içinin öğretici tarafından doldurulması beklenmiştir. eklemeler yaparak uyguluyorum. pek bir detay yok. Sadece konu başlıkları verilmiş. Eserler, zaman ve yöntem öğreticiye bırakılmış. Kötü olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden yeterli bulmuyorum.”

3.3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5. Derslerini yürütürken kaynak kitap kullanım durumları

Kategori	İfade	Katılımcı
Kaynak kitap kullanımı	Evet	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7
Kullanılan kaynak türleri	Metotlar	K1, K2, K3, K4, K6
	Etütler	K1, K4, K5
	Repertuvar/nota arşivleri	K3, K7
	İnternet kaynakları	K1, K7
Kaynak kitap adı belirtenler	Spesifik kitap ismi verenler	K1, K2, K3, K4
Kaynaklardan derleyen	Özetleyip dağıtan	K6

Tablo 5’te katılımcıların büyük çoğunluğunun derslerini yürütürken kaynak kitap kullandığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu spesifik kitap ismi verirken bir katılımcıda çeşitli kaynaklardan özetleyerek bir kaynak oluşturduğunu ifade etmiştir. Bir katılımcının ifadesinde ise sabit bir kaynak kitap kullanmadığı çeşitli kaynaklardan oluşturduğu repertuvardan ilerlediği belirtilmiştir.

Katılımcılara derslerini yürütürken kaynak kitap (etüt, metot vs.) kullanma durumları sorulmuş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- “Evet kullanıyorum. Enver Tufan’ın kitabını kullanıyorum yetişkinler için. Kardeşim Piyano Metodu var 1-2 onları kullanıyorum Hanon kitabını kullanıyorum czeryni kitabını kullanıyorum 599. Burkard metodu var onu kullanıyorum bazen aynı zamanda tabii internet kaynaklarından kullanıyorum. Bir de piyano metodu var Gül Çimen’in onu kullanıyorum şu anda bunlar.”

K2- “Evet kullandığım bir kitap var bu kitap Suzuki’nin keman kitabı 1’den başlıyor bir sürü serileri var kitabın. Derslerimi bu kitap üzerinden uyguluyorum.”

K3- “Kullanıyorum tabii ki benim konservatuvardaki hocamız Mehmet Gönül’ün Türk müziği solfej nazariyat usul kitabı var o kitabı kullandırıyorum. Haricinde bizim şey işte nota arşivleri kitabından kendime belirlediğim eserler var o eserleri getiriyorum.”

K4- “Evet kullanıyorum. Burkard kullanıyorum sonra hanon kullanıyorum Ferdinand Beyer kitaplarını kullanıyorum. Piyano Albümünü kullanıyorum sonrasında Piyano Metodunu kullanıyorum Enver Tufanın.”

K5- “Evet bir fotokopi defterimiz var orda etütler var ve parçalar var yani türküler türkülerin olduğu bir kitabı kullanıyoruz”

K6- “Evet kullanıyorum şimdi bir metodu bir yıl boyunca görmek biraz zaman aldığı için daha çok ben bu metodu özetlenerek bir çıktı alıp çocukları dağıtıyorum.”

K7- “Hayır herhangi bir kaynak kitabı üzerinden gitmiyorum. Çeşitli kaynaklardan oluşturduğum bir repertuvarım var. Gerekli zamanlarda internet üzerinden de kaynaklara ulaşıyorum. Bu şekilde işliyorum derslerimi.”

3.4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 6. Katılımcıların ölçme ve değerlendirme yapma durumları

Tema	Kategori	İfade	Katılımcılar
Ölçme değerlendirme	Kurumsal talep durumu	Kurumsal beklenti yok	K1, K2, K3, K4, K5, K7
		Kısmi kurumsal beklenti var	K6
	Bireysel karar	Öğretmen kendi uyguluyor	K1, K2, K4, K6
	Değerlendirme kriterleri	Teknik beceriler (ritim, tutuş, entonasyon) Parça bütünlüğü Disiplin/düzen	K2
	Ölçme değerlendirmeye yaklaşım	Olumlu	K1, K2, K6
		Olumsuz	K3, K5, K7
		Nötr	K4

Tablo 6 verileri incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun ölçme ve değerlendirme yapmadıkları görülmektedir. Diğer katılımcılar ise herhangi bir not vermeksizin ders içi değerlendirme yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcılara derslerinde ölçme ve değerlendirme yapma durumlarına yönelik soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- “Kurumsal ölçme değerlendirme yapmıyorum ama tabii kendi açımdan ölçme değerlendirme uyguluyorum öğrencilere hissettirmeden kendim tabii ki yapıyorum. Şöyle şimdi kurslarımız bitince ve yenisi başlayınca orada bir değerlendirme yapıyorum. Öğrencinin devam edip etmeyeceğine dair ama tabi bu dediğim gibi yani kurumsal bir şey yok yazılı bir şey yok bunu kendim yapıyorum karar verip ona göre devam ediyoruz yolumuza.”

K2- “Aslında kurumun bizden böyle bir talebi yok ama ben öğrencilerin çalışmalarını düzenli olarak sağlayabilmeleri için derslere düzenli olarak katılım sağlayabilmeleri için bir ölçme değerlendirme sınavına tabi tutuyorum. Bu sınavda uygulamalı bir sınav öğrencilerin gününü ve saatini bilmediği bir sınav

düzenledim bir sınav tertip ettim. Bu da şu amacı veriyor öğrenciler sınavın gününü ve zamanını bilmediği için her derse çalışmış olarak geliyorlar aslında bir sınav adı altında onları ben düzenli çalışmaya sevk ediyorum. Ama bu sınav taktiği bence muazzam çünkü yani hiç çalışmayan öğrencinin bile çok çalıştığını gözlemledim. Öğrencilerinize puan verdiğimiz şeyler; keman ve yay tutuşu, entonasyon yani seslerin temizliği ritim, parçanın genel bütünlüğü... Bu tarzda bir sınavım var.”

K3- *“Derslerimiz daha çok sosyal aktivite kapsamında olduğu için ölçme değerlendirme yapmıyorum. Çocuk şimdi diyelim ki bir ödev verdim hani haftaya işte senden şunu dinleyeceğim diye gerçekten geliyor önüme ve işte eğer dersi yapamazsa zaten onun bakışından hareketinden almıyorsun mevzuu. Diyorum ki ben sana not vermeyeceğim ki hani ben burada bir not vermeyeceğim ki ne kadar yapabiliyorsam biz burada üstüne ne kadar koyabiliyorsun burada. Gençlik merkezimizin sisteminde ölçme ve değerlendirme yok ama Halk Eğitim üzerinden çalıştığımızda ölçme değerlendirme yapıyorduk bayağı bildiğiniz şeye geliyorduk ve not veriyorduk orada ama burada bir not sistemimiz yok.”*

K4- *“Onu yapamıyoruz malum bir kazanımımız olmadığı için. Bizden böyle bir beklentide yok. Sonuç olarak yine de ben mesela kurs bittiği zaman haziran ayında çocukları yine bırakmamak için onlara ödevlendirme şeklinde onlara Haziran ayında bana video atmalarını söylüyorum yani bırakmıyorum.”*

K5- *“Yok uygulamalı olduğu için ölçme değerlendirmeye girmiyoruz. Zaten çalabilen çalamayan kendini gösteriyor. Kurumunda bizden böyle bir talebi olmadığı için ben ölçme değerlendirme yapmıyorum.”*

K6- *“Evet yapıyorum fakat şöyle bir durum var ölçme değerlendirme biraz zorlanıyoruz çünkü her gelen örnek veriyorum farklı yeteneklere sahip. Ama ölçme değerlendirme*

yapıyoruz. Ölçme ve değerlendirmeyi hem ben kendim yapıyorum ama idarenin değerlendirmesinde istedikleri nedir işte bir programdan işte örnek vereyim kurs bittikten sonra o çocukların yeteneğini görmek gibi bir performans sergilemesini istiyorlar onu da elimizden geldiği kadar yapıyoruz. Not verme diye bir şeyimiz yok sonuç itibariyle güzel sanatlar lisesi veyahut da ortaokul değil konservatuvar değil burası neticede halka açık bir şey olduğu için not verme gibi bir şey uygulamıyoruz

K7- “Hayır yapmıyorum. Amacım öğrenciyi değerlendirmek değil. Öğretileri severek isteyerek baskı altında olmadan içselleştirebilmeleri.”

3.5. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 7. Katılımcıların derslerinin idareciler tarafından denetlenmesine yönelik düşüncelerinin dağılımları

Kategori	İfade	Katılımcı
Denetlemenin varlığı	Resmi denetleme var	K1, K4, K5, K6
	Gayri resmi denetleme var	K2, K3
	Denetleme yok	K7
Denetlemenin biçimi	Müdür/yardımcı gözlemi	K1, K3, K4, K5, K6
	Yoklama/katılım kontrolü	K6, K5, K4, K1
Denetlemenin algısı	Olumlu	K1, K4, K5
	Olumsuz	K2, K3, K7
	Nötr	K6
Denetlemenin amacı	Devam kontrolü	K1, K5, K6
	Ders işleniyor mu?	K4, K5
Denetlemeye yönelik eleştiriler	Yetersiz uzmanlık	K2, K3, K7

Tablo 7’ye göre, katılımcıların çoğunluğunun resmi ya da gayri resmi olarak denetlemenin varlığından bahsettikleri görülmüştür. Denetlemeyi genellikle müdür ve müdür yardımcılarının yaptığı, yapılan denetlemenin amacının ise derse devam devamsızlık ve dersin işlenmesine yönelik olduğu görülmektedir. Denetlemenin öğretmenler üzerindeki algısının ise bir kısmına olumlu bir kısmına da olumsuz olarak yansıdığı görülmekle birlikte denetleyen kişilerin alanlarına yönelik yeterli

uzmanlıkla olmadıkları yönünde de eleştirilerini dile getirdikleri görülmektedir.

Katılımcılara derslerinin idareciler tarafından denetlenmesine yönelik soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- “Evet denetleniyor. Aslında hepsi yani genel olarak ders ortamında neler yapıyoruz nasıl gidiyoruz öğrenciler aktif mi öğretmenler aktif mi yani işimizi hakkıyla ve doğru bir şekilde yapıyor muyuz haliyle bunun için denetlemeler yapıyor evet.”

K2- “İdarecilerimiz tarafından derslerimiz denetlenmiyor ama idarecilerimize sık sık görüşüyoruz konuşuyoruz bilgi alışverişi yapıyoruz yeri geliyor onlar da bizi denetliyormuş gibi oluyor. Bence denetlenmemeli çünkü buradaki denetleyen kişi bir müdür veya bir gençlik lideri olsa şöyle bir sonuç olur sonuçta bu keman veya gitar kursu olsun bu denetleyen kişinin bu konu hakkında yeterliliği olmadığı için sadece şunu denetleyebilirler ders saatlerimiz yazanla uyguladığımız bir tutuyor mu diye bunu denetleyebilir. Bunu da zaten aşağıdan güvenlikten geçerken bile bizi görüyorlar maksat bu binaya gelmemiz geldikten sonra zaten her öğretmen dersini işliyor.”

K3- “Denetlenmek hiç hoş bir şey değil biz maalesef. Biz halk eğitimde bundan çok rahatsız oluyorduk mesela Halk Eğitim öğrencilerimizi koyun gibi sayıyor. Çünkü amaç öğrenci yetiştirmek değil amaç yani bildiğin bugün niye 9 kişi var niye 12 değil yani illa sınıf 12 kişi olacak böyle bir zihniyet vardı maalesef bu bizi çok geriyordu yani motivasyon olarak da biz gerçekten çok düşünüyordu. Gençlik merkezi o konuda harika yani gençlik merkezinin şu zihniyeti var hocam bizim için önemli olan bir öğrencidir biz bir öğrenci sınıfta var mı ve o öğrencinin ayağı buraya alıştı mı ve onun eğer bir kötü alışkanlığı varsa biz onu gidebildik mi mesela sigarayı da işte vesaire şeklinde diye bizim için önemli olan yani sınıftaki sayı değil öğrencinin buraya

ayağını biz çektik mi. Hani gençlik merkezinin o avantajı var yani böyle denetleme yok. Ama şey var bizim bir öğretmenler WhatsApp grubumuz var biz mesela diyelim ki sınıfımızda çok güzel doluluk oldu ya da çok güzel bir tane öğrencim eser geçiyor fotoğraf video atıyoruz. Yani müdür bey kapı kapı hiç gezmeler liderlerimizde hiçbir zaman gelmez. Buradan çünkü atıyoruz sürekli fotoğraf yani oradan zaten görüyorlar.

K4- *“Evet hocalarımız gelip denetliyor bize müfettişler geliyor bazen ya da müdürümüz kendi gelip bizim tek tek atölyelerimizi geziyorlar. Dersler işleniyor mu? öğrenciler derslere geliyor mu? gibi denetlemeler yapıyorlar.”*

K5- *“Evet ara ara denetleme yapıyorlar. Devam devamsızlığa bakıyorlar dersler işleniyor mu öğrenciler geliyor mu diye bakıyorlar.”*

K6- *“Evet denetliyorlar. Geliyorlar görüyorlar örnek veriyorum işte müdür veya müdür yardımcısı geliyorlar çocuklara bakıyorlar ama çalabildiklerini görüyorlar. Bunun dışında öyle bir ağır bir denetleme yok. Yani biz derslere devam ediyor muyuz öğrenciler devam ediyor mu gibi denetlemeler oluyor.”*

K7- *“Hayır herhangi bir denetleme yapmıyorlar. Derse gelip gittiğimizi veya öğrenci devamsızlığını lider arkadaşlarla hallediyoruz onlara bildiriyoruz. Denetlemeye de gerek yok diye düşünüyorum sonuçtaki çıktının yeterli olması önemli olandır.”*

3.6. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 8. Diğer gençlik merkezlerindeki meslektaşlarıyla iş birliği yapma durumlarına yönelik dağılımlar

Kategori	Kod	Katılımcı
İş birliği yapanlar	Aktif olarak yapanlar	K4, K5
	Kısmen yapanlar	K2, K1
	Bireysel deneyimle sınırlı kalanlar	K3
İş birliği yapmayanlar	Hiç yapmayan	K7
	Kendi kurumuyla sınırlı kalan	K6
İş birliği türleri	Konser/ Etkinlik Enstrüman/ Teknik Destek Fikir Alışverişi	K1, K2, K3, K4, K5
İş birliği yapmaya yönelik görüşler	Kesinlikle gerekli bulan	K1, K2, K4, K5
	Seçici yaklaşan	K3

Tablo 8 verileri incelendiğinde, katılımcıların çoğunun diğer meslektaşlarıyla iş birliği yaptığı görülmektedir. Hiç yapmayan ve sadece kendi kurumundaki meslektaşlarıyla iş birliği yapan ise birer katılımcı bulunmaktadır. İş birliği türleri incelendiğinde konser/etkinlik, fikir alışverişi ve enstrüman/teknik malzeme alanlarında olduğu tespit edilmiştir. İş birliği yapmalarına yönelik görüşleri ise çoğunluğun gerekli bulduğunu, bir katılımcının da daha seçici yaklaştığı şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcılara diğer gençlik merkezlerindeki meslektaşlarıyla iş birliği yapma durumlarına yönelik soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- *“Pek yapamıyoruz ama. Yani yapıyoruz aslında Çayeli’nde var hocalarımız sağ olsunlar onlar bazen burada biz yeterli olmadığınızda veya alan dışı ve farklı şeyler olduğunda oradan destek ekipleri geliyor evet. Yapılmalı bence yani tek bir kuruma sınırlı kalmamalı sonuçta gençlerin de tanışıp kaynaşması açısından bence iş birliği yapılmalı.”*

K2- *“Yapıyoruz diyebilirim tam olarak bir iş birliği gibi değil de daha çok bilgi alışverişi imkân alışverişi gibi. Birbirimizden işte*

herhangi bir teknik parça veya bir enstrüman konusunda birbirimize destek oluyoruz veya bir şeyler yaparken birbirimizden fikirler alıyoruz bu tarz bir iş birliğimiz mevcut.”

K3- “Kendi alanımda yapmadım. Herkesin müzikte kendi alanında ayrıldığı için dallara kendi alanımda yapmadım. Güneysu gençlik merkezinde mesela bizim tezhip hat hocamız var mesela rica etti onun sergisinde bir dinleti sunduk böyle paslaştığımız oluyor. Ama planlarımız var mesela önümüzdeki yıl için özellikle ben bu sene geldim burada bir şarkı yarışması oldu şarkı yarışması sonrasında bir fikrim doğdu farklı gençlik merkezlerimizdeki hocalarımızla ortaklaşa bir şey yapmayı planımıza koyduk. Ben burada mesela gitar hocasıyla aynı sınıfta paylaşıyorum onların bir Çanakkale programı oldu mesela Çanakkale programından benden destek istediler hani böyle hocam işte yardımcı olur musunuz şeklinde diye ben onlara yardımcı oldum. İş birliği olmalı ama herkesle de iş birliği yapılır mı orası da tartışılır.”

K4- “Evet yapıyoruz. Genelde konser için yardımımız olduğu zaman ya da buradaki hocaların iş durumuna göre yeterli olmadığı zaman veya yeterli olmadıkları bir konuda gidip görüşüp hani onlarla etkileşim halinde bulunuyoruz”

K5- “Tabii ki de bazen işte bir araya geldiğimiz oluyor konserler olduğu zaman bir araya geliyoruz iş birliği içindeyiz.”

K6- “Diğer gençlik merkezlerindeki arkadaşlarımızla ben şahsen hiç tanışmadım sadece buradaki Rize merkezdeki kurumdaki arkadaşlarla tanışıyorum ama Çayeli veyahut da diğer ilçelerdeki hiçbirisiyle bir bağlantım yok benim. İş birliği içinde olunması gerekir örnek veriyorum şimdi burada bir bağlama eğitimi veyahut da işte bir gitar eğitimi yapıyorsa eğer burada ritim yoksa diğer merkezlerden bir eğitimci iş birliği haline gelebilir ya da işte farklı enstrüman kemençe yoksa diğer gençlik

merkezinde varsa onunla bir bağlantı kurularak iş birliği haline gelinebilir.”

K7- *“Hayır yapmıyoruz. Ama gerekli durumlarda yapılabilir.”*

3.7. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 9. Velilerle iletişim kurma durumuna yönelik dağılımlar

Kategori	Kod	Katılımcı
İletişim kurma durumu	İletişim kuranlar (Planlı, toplantı, iletişim araçlarıyla vs.)	K1, K3, K4, K6
	Çok az ya da hiç iletişim kurmayanlar	K2, K5, K7
Veli ilgisi	İlgi yüksek	K1, K3, K4, K5, K6
	İlgi düşük	K2, K5
İletişim türleri	Telefon	K1, K3, K4, K6
	Yüz yüze ders öncesi/sonrası Toplantı	
Veliyle görüşmenin katkısı	Öğrenci başarısında etkili olduğunu düşünen	K1, K3, K6

Tablo 9’ a ilişkin veriler incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun velileriyle iletişim kurdukları görülmektedir. Velilerin ilgisinin de yüksek olduğunu söyleyen katılımcılar velileriyle zaman zaman toplantı yaparak, bazen yüz yüze ders öncesi veya sonrasında ya da telefon üzerinden iletişim kurduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların bir kısmı ise veliyle görüşmenin öğrenci başarısında etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcılara velilerle iletişim kurma durumlarına yönelik soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- *Evet sıklıkla. Yılın başında öncelikle hepsiyle toplu bir şekilde görüşüyorum bir yıl boyunca yapılacak olan her şeyi kendilerine aktarıyorum. Onun dışında aralarda bazen dersin sonlarına doğru da gelmelerini istiyorum bazen öyle geliyorlar görüşüyoruz. Onun dışında telefonda hep iletişim halindeyiz yani sadece burada sınırlı kalmıyor herhangi bir sorun varsa zaten görüşüyoruz. Onun dışında ekstra buradaki saatler maalesef çok yeterli olmadığı için ben aynı zamanda mesela*

videolarla devam ettiriyorum evdeki çalışmalarını o şekilde iletişime geçiyoruz. Gayet iyi velilerin ilgileri zaten çok talep var bizim alanımızda da şu anlık. Çok öyle ilgisiz bir veli görmedim açıkçası sürekli soruyorlar sağ olsunlar.”

K2- *“Velilerimin çok az bir kısmıyla iletişim kuruyorum ama genelde velilerimizle iletişim kurmuyoruz. Maalesef öğrenciyi aşağıda bırakıp tekrar aşağıdan alıyorlar hatta çoğu zaman veli hiç görmüyorum yolda bile denk gelmiyorum. Biraz onlarda sanırım kafalarını dinlemek için buraya gönderiyorlar. Çok az bir kısmının ilgisi çok güzel ama çoğunluğun ilgisi yok denecek kadar az. Burada biz sonuçta insanlar bir hobi olarak bir enstrüman öğretiyoruz tabii ki de bunu biz bir MEB’e bağlı ve bir okulla bir tutamayız. Yani bizim bir veli toplantısı yapabiliriz ama çok bir anlamı olmaz benim için. Biz dolayısıyla veli bizimle iletişim kurarsa biz tabii ki de karşılığını veriyoruz iletişim kuruyoruz istediğini derdini dinliyoruz yerine getirmeye çalışıyoruz. Ama onun dışında bizim veliyle iletişim kurmamızı gerektiren bir durum olmadı. Çok absürt farklı tarz olaylar olursa tabi ki de bize kurmak durumundayız böyle bir yükümlülüğümüz var ama çok şükür şu ana kadar böyle bir şeyde yaşamadım.”*

K3- *“Evet kesinlikle...velilerine grup kurdum özel bir grup oradan çok güzel diyaloga girdim. İşte özellikle konser zamanı yaklaştığı zaman ya da mesela şey çok güzelmiş onu fark ettim yıllardır bak 2 yıl boyunca üniversite öğrencisinden alamadığım başarıyı, çocuklardan temmuzdan mayısa 10 ayda aldım biliyor musunuz çok şaşırdım. Çünkü neden oraya yazıyorum işte velilere hani kurs işte yarın ders olacak ve öğrencilerimiz şu eserleri çalışıp gelmesi önemle rica olunur şeklinde bir de bakıyorum ya orada veli takibi var ben bunu fark ettim. Ama altını çizmek isterim velilerim de çok değerli velilermiş onu o da çok önemli bir şey yani her hemen hemen hepsi öğretmen işte ne bileyim akademisyen isteyerek olmadı yani böyle bir veli platformu oldu*

bende hani bilgili oldukları için çok güzel sonuç aldım. Hatta dedim yani iletişim ne kadar etkiliymiş.”

K4- *“Velilerimle evet iletişim kuruyorum. Derslerden önce veya sonra ya da konser zamanlarında hep iletişim halinde oluyoruz. Severecek çocuklarını gönderiyorlar bu beni mutlu ediyor aslında öğrencilerime de sevgiyi yoluyla bir şeyleri aşılama istiyorum bu şekilde. Temmuz ayı gibi kurslar başlamadan önce bir toplantı yapılıyor ders saatleri belirleniyor sonra artı olarak bir şey sormak istiyorlarsa soruyorlar. Genelde konserlerde oluyor toplantılarımız ya da işte ders saatlerinden önce ya da aralarda gelip kendileri sorabiliyor bilgi alıyorlar.”*

K5- *“Tabii ki de ara ara konuşuyoruz işte bazen işte çocuklarla ilgili hani onların eğitimi için diyalogda bulunuyoruz. Denk geldiği zaman konuşuyoruz. Bazılarının ki çok iyi çocuklara karşı da ilgisi güzel tabii hepsi için geçerli değil. Çoğunluk ilgili.”*

K6- *“Velilerle iletişim halindeyiz onlar zaten genelde bendeki çocuklar küçük yaş grubu olduğu için veliler genelde birlikte geliyor çocuklarla birlikte. Velilerin ilgisi çok iyi veliler hatta zaten bir şey öğrendiklerini bir şey çaldıklarını görüyorsa onlar da mutlu oluyor zaten hiçbir sıkıntı yaşamadık şimdiye kadar”*

K7- *“Burada daha çok üniversite grubu öğrencilerim olduğu için velilerle bir diyalogum olmuyor. Ama okulda yeteneği belirgin olan öğrencilerin aileleriyle yönlendirme anlamında görüşürüm.”*

3.8. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 10. Öğrencilerle yaşanan sorunlara yönelik görüşlerin dağılımı

Kategori	İfade	Katılımcı
Zaman ve devam problemi	Ders süresinin yetersizliği	K1, K6
	Derse devamsızlık	K2, K6
	Okul temposu nedeniyle zaman ayıramama	K6
Çalışma ve istikrarsızlık durumu	Evde tekrar ve çalışma eksikliği	K2, K4, K5, K6
	Süreklilik sağlanmaması	
Davranışsal problemler	Ses, gürültü yapma	K5
Olumlu geri bildirim	Hiçbir sorun olmaması	K3, K7

Tablo 10 verileri incelendiğinde, katılımcıların çoğunun öğrencilerle ders süresinin yetersizliği, derse devam, çalışma eksikliği ve sürekliliğin sağlanmaması gibi nedenlerden dolayı sorun yaşadıkları görülmektedir. Okul temposu nedeniyle vakit ayıramadığı ve öğrencilerin derste fazla gürültü yapmasından sorun yaşayan birer katılımcı olduğu da görülmektedir. İki katılımcı ise öğrencileriyle ilgili hiçbir sorun yaşanmadığını ifade ettikleri görülmektedir.

Katılımcılara öğrencileriyle ilgili yaşadıkları sorunlara yönelik soru yöneltilmiş ve alınan cevaplar değiştirilmeden sunulmuştur.

K1- “Zaman sorunu en önemli sorunumuz bu. Şöyle ya hem okulda oldukları için hem de burada süreleri kısıtlı olduğu için maalesef istediğimiz gibi yol kat edemiyoruz. Onlar da bundan çok şikayetçi oluyor ama yapacak bir şeyimiz yok çünkü 45 dakika içerisinde haftada bir gün 2 öğrenciyle ders yapmak durumunda kalıyorum baktığınızda 20 dakika falan düşüyor yani bir tanesine. Bizim en büyük sorunumuz bu onun dışında herhangi bir sorunumuz yok yani zaman sorunumuz var tabi ki bu şekilde de ilerliyoruz ama hani daha fazlasını yapamıyoruz. Gayet hepsi

verimli çalışan yani buradaki bütün imkanlardan faydalanmaya çalışıyorlar.”

K2- “Öğrenciler klasik biz de öğrencilik zamanında bazılarında yapmış bulunduk. Öğrenciler çalışmıyor disiplinleri yok ve bir de tabii ki de enstrümanda çalışmak ardından onu tekrar etmekten geçer öğrenmek için. Öğrencilerin sorunları başlı başına çalışmamak tekrar etmemek disiplinsizlik bir de derslere devam konusu bir güneş açtığı zaman sınıfta öğrenci bulamıyoruz bir kar yağdığı zaman öğrenci bulamıyoruz. Öğrencileri maalesef sınıfta toplamakta zorluk çekiyoruz genel olarak. Bir de bizim bir devam zorunluluğumuz olmadığı için öğrenciler buna da güvenip derse uzun süre gelmiyorlar. Biz burada bir grup eğitimi veriyoruz bireysel bir eğitim vermiyoruz dolayısıyla bizim haftalık kendi içimizde bir plan yapıyoruz biz o plana göre o haftalık işlememiz gereken konuyu işliyoruz. Ama tabii öğrencilerin çoğu gelmediği zaman bu sefer aynı konuyu bir daha bir daha işle bu sefer o öğrenemiyor gibi sorunlar yaşıyoruz.”

K3- “Negatif olarak hiç yaşamadım ya. Öğrencilerim gayet iyi çok memnunum hepsinden.”

K4- “Bence sorumsuzlar ya. Hani çok fazla günümüz çocukları pek fazla böyle etkileşime giremiyorlar yani hep böyle peşlerinden koşmamız gerekiyor. Biraz sorumsuzlar yani günümüz çocukları malum. Bence isteyerek geliyorlar ama aile zoruyla gelenler de çok var ama ben genelde böyle yapmak istemiyorum onlara güzel şekilde konuşarak bunu aşılamaya çalışıyorum en büyük sorunum sorumsuz olmaları ve çok çalışmamaları.”

K5- “Bazen çok ses oluyor konuşuyorlar işte derse geç kalıyorlar öyle yani bazen de çalışmıyorlar işte hani parçaların çalışmıyorlar o şekilde.”

K6- “Öğrencilerle ilgili yaşadığımız sorunları şöyle söyleyeyim bunu genel anlamda söyleyeyim istikrarın olmaması çünkü biraz

zor bu şey dışarıdan kolay gelen bir durum ama işin içine girince haliyle zor olduğunu görüyorlar. Çocuklarda bunu herkes de bilir okul dersler sınıf ortamı zaman ayırma şansları biraz zor oluyor ama istikrarlı olarak öğrenmek daha zaman alacağı için istikrar biraz zor oluyor çocuklar için bu aslında büyükler için de geçerli yani büyücü olmuyor istikrar yoksa öğrenmekte biraz zor olur ama hevesliler yani çalmak için uğraşıyorlar elinden geldiği kadar ama küçük çocukların ilkokula ortaokula gidenler zaman ayırması daha da zor oluyor yani zamanla ve istikrarla alakalı enstrüman çalmak yani neticede minimum 1-2 sene kadar bir zaman ister. Bu da gündelik çalışmasına bağlıdır öğrencilerin günde 1 saat çalışmakla günde 5 saat çalışmak arasında fark var biz çocuklardan en azından günde bir saat çalışmalarını istiyoruz. O bile bazen zor oluyor çalışmadan gelmiş oluyorlar.”

K7- *“Hayır kendi istekleri ile geldikleri için herhangi bir sorun çıkmıyor. Çalışıp çalışmamak ya da başarıp başaramamak onlara kalmış bir durum.”*

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmanın birinci alt problemi incelendiğinde katılımcıların Gençlik Merkezlerinde çalışma nedenleri başlıca maddi beklentilerinin olduğu yani para kazanma isteklerinin geldiği görülmektedir. Bu nedenin başka yerde çalışma durumlarına yönelik sorulan soruda kadrolu veya sözleşmeli olarak başka yerde çalışmıyor olmaları durumunun etkili olduğu ve bu öğretmenlerin MEB atamalarının gerçekleşmemiş olması düşünülebilir. Bu nedenlerin yanı sıra katılımcıların mesleklerini devam ettirmek istemeleri, enstrüman öğretmeyi istemeleri, mesleklerini sevmeleri ve gençlerle bir arada olmak istemeleri gibi nedenlerde yapılan görüşmeler sonucunda ortaya konulmuştur.

Araştırmanın ikinci alt problemi doğrultusunda Gençlik Merkezlerindeki fiziki ortam hakkındaki görüşleri incelendiğinde çoğu katılımcının yeterli müzik sınıfının olmadığı görüşüne ulaşılmıştır. Müzik alanında 7 öğretmenin çalıştığı kurumda 2 müzik sınıfının olması sebebiyle öğretmenlerden bazıları farklı sınıflarda ders işlemek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Aynı müzik sınıfını paylaşan öğretmenler ise ders sürelerinin bazen uzaması durumunda kendilerinin ve öğrencilerinin mağdur olduklarını özellikle de telafi dersi yapmaları gerektiğinde uygun sınıf bulamama gibi sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Müzik sınıfı ve ders işlenen diğer sınıflardaki fiziki materyallerin yetersizliğinde dikkat çeken öğretmenler, sandalyelerin enstrüman çalmaya uygun olmadığını, nota sehparlarının yetersiz olduğunu, enstrüman sayılarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Kurumda herhangi bir öğretmenler odası olmayışı derslerinden önce veya ders aralarında öğretmenlerin dinlenebilecekleri bir ortamın olmadığı sonucuna ulaştırmıştır. (Akçay & Kızılyıldız, 2022) yaptıkları araştırmalarında ise Gençlik Merkezlerinde bir kurumda akıllı tahta ve enstrüman sayılarının yetersizliğine, bir kurumda ise nota sehparlarının eksik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada elde edilen sonuçları literatürdeki çalışmayla da benzer sonuçları tespit etmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemini incelediğimizde katılımcılarımızın derslerini yürütürken uyguladıkları eğitim programlarına (detaylarına) ilişkin durumlar araştırılmıştır. Bu alt probleme doğrultusunda katılımcıların çeşitli nedenlerle eğitim programını yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenler arasında branş programlarının farklılığı dikkat çekmiştir. Ney alanındaki öğretmenler programın çok basit ve öğrenciye bir şey öğretme konusunda eksik kaldığını düşünürken, piyano ve keman alanındaki öğretmenler ise programlarının fazla detaylı olduğunu, hobi edinmek amacıyla gelen öğrenciler için fazla teorik olduğunu belirtmişlerdir. İki katılımcının ise eğitim

programlarından haberdar olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Programdan haberleri olmayan ve var olan programı çeşitli nedenlerden dolayı uygulamadıklarını belirten katılımcılar genellikle kişiselleştirilmiş kendi programlarını uyguladıklarını ifade etmişlerdir. (Akçay & Kızılyıldız, 2022) yaptıkları çalışmada Gençlik Merkezindeki öğretmenlerin eğitim programlarından haberdar olduklarını fakat çoğunlukla bu programa uymayarak kendi programlarından gittiklerini belirtmişlerdir. Birçok eğitimcide programların öğrencilerin ortalama düzeylerine uygun olmadığı, programların çok derin ve uzun olduğunu ve bu programa uyarsalar kurs süresinin yetersiz olacağını belirtmişlerdir (Akçay & Kızılyıldız, 2022). Bu sonuçlar ışığında hazırlanan eğitim programlarının sahadaki duruma uygun olmadığı, programın zor uygulanır olduğunu ve eğitimciler tarafından kabul edilmediği söylenilebilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi incelendiğinde katılımcıların tamamının derslerini yürütürken kaynak kitap kullandıkları görülmüştür. Katılımcıların çoğu spesifik kitap ismi vermiştir. Bazı katılımcılar ise çeşitli kaynak kitaplardan özetleyerek derslerini yürüttükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bir katılımcı ise sabit bir kaynak kullanmadığını çeşitli kaynaklardan faydalananarak ulaştığı repertuvar kitabı oluşturduğunu ve derslerini böyle yürüttüğünü ifade etmiştir. Şüphesiz ki çalgı eğitiminde kaynak kitap kullanımı en önemli etkenlerden biridir. “Çalgı eğitiminin en önemli araçlarından birisi de metotlar ve alıştırmalardır” (Çelenk, 2011).

Araştırmanın beşinci alt problemi doğrultusunda katılımcıların ölçme – değerlendirme yapma durumları incelenmiş ve sonuçlar katılımcıların çoğunluğunun ölçme ve değerlendirme yapmadıklarını göstermiştir. Diğer katılımcılar ise herhangi bir not vermeksizin ders içi ölçme ve değerlendirme yaptıklarını ifade etmişlerdir. Kurumsal bir talebin olmaması ve ölçme – değerlendirmeye olumsuz bakış açıları doğrultusunda

katılımcıların ölçme ve değerlendirme yapmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. (Akçay & Kızılyıldız, 2022) yaptıkları çalışmada da Gençlik Merkezlerinde yapılan ölçme değerlendirme durumlarını incelediğinde ya çok genel bir ölçme değerlendirme olduğunu ya da ölçme – değerlendirme yapılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yine çalgı eğitimi veren bir kurum olan BİLSEM üzerinde yapılan araştırmalarda ölçme ve değerlendirme durumlarına bakıldığında bu kurumlarda da bir ölçme değerlendirme sisteminin olmadığı ve öğretmenlerin çoğunluğunun ölçme – değerlendirme yapmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Genç, 2023). Araştırmada elde edilen bu sonuçlarda benzer çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Araştırmanın altıncı alt problemi incelendiğinde derslerin idareciler tarafından denetlenme durumlarında farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Katılımcıların çoğunun resmi veya gayri resmi olarak denetlemenin olduğundan bahsettikleri görülmüştür. Denetlemeyi genellikle müdür ve müdür yardımcılarının yaptığını, denetlemelerin amacının öğretmenin ve öğrencilerin derse devam durumunu kontrol etmek amacıyla yapıldığını ifade etmişlerdir. Denetleme durumları katılımcılar tarafından yine farklı görüşleri içermektedir. Bazı katılımcılar denetlemenin üzerlerinde olumlu, bazı katılımcıların ise olumsuz etki bıraktığını ifade etmişlerdir. Olumsuz etki bıraktığını söyleyen katılımcıların ise denetleyen idarecilerin müzik alanına yönelik yeterli uzmanlıkta olmadıklarından dolayı eleştirileri olduğu görülmektedir.

Araştırmanın yedinci alt problemi doğrultusunda katılımcıların diğer Gençlik Merkezlerindeki meslektaşlarıyla iş birliği içinde olduğu görülmüştür. Katılımcıların verdikleri cevaplar doğrudan incelendiğinde “Pek yapmıyoruz”, “Tam olarak iş birliği gibi değil” ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelerde iş birliği algısının, sıklığının, veriminin, niteliğinin farklı düzeylerde olduğunu düşündürmektedir. İş birliği içinde olmayan

ve sadece kendi kurumundaki meslektaşlarıyla iş birliği içinde olan katılımcılarda bulunmaktadır. Yapılan iş birlikleri incelendiğinde konser, etkinlik, fikir alışverişi, enstrüman ve teknik malzeme alanlarında olduğunu ifade etmişlerdir. Çoğu katılımcı iş birliği yapmalarının gerekli olduğunu düşünmekle birlikte bir katılımcı ise bu konuda daha seçici yaklaştığını ifade etmektedir.

Araştırmanın sekizinci alt problemini incelendiğinde katılımcıların velileriyle iletişim içinde oldukları görülmüştür. Bu iletişimi dönem başı toplantılarla, ders öncesi ve sonrasında veya iletişim araçları üzerinden yaptıklarını ifade etmişlerdir. Velilerin ilgisini çoğu katılımcı olumlu bulsa da, bazı katılımcılar ilgisiz olduklarını ve iletişim içinde olamadıklarını da belirtmişlerdir. Velileriyle iletişim içinde olan katılımcıların üçü ise veliyle görüşmenin öğrenci başarısına olumlu yönde etki ettiğini ifade etmiştir. Bu bağlam üzerinde velilerle iletişim kurmanın hem eğitici hem de öğrenci üzerinde olumlu etki ettiği görülmektedir. Velilerin ilgisi yüksek oldukça eğitmende bu durumdan motive olmaktadır. Velinin zorlaması ile değil kendi isteği doğrultusunda gelen öğrenciler ve bunu sistematik bir şekilde takip eden veli bu öğrenim sürecini daha verimli bir halde tamamlamasını sağlar.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi incelendiğinde katılımcıların öğrencileri ile yaşadığı en önemli problemlerin başında derslerine evde tekrar, çalışma eksikliği ve sürekliliğin sağlanmaması gelmektedir. Katılımcılar diğer yandan ders sürelerinin yetersiz olduğunu da ifade etmişlerdir. Daha önceki sorularda dikkat çekilen konulardan bir tanesi de bu sorunla paralellik göstermektedir. Eğitim programını yeterli bulup uygulamak isteyen bir öğretmen ders sürelerinin yetersizliği nedeniyle programı tam olarak uygulayamayacağını belirtmiştir. Eğitim aşamasında yaşanan bu sorun büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin okul temposu nedeniyle derslere vakit ayıramadıkları, derslere devam sorunlarının yaşandığını ve derste

fazla gürültü yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Genç (2023) yaptığı araştırmada BİLSEM’de görev yapan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara baktığında ise “okul derslerinin yoğun olması, öğrenci devamsızlığı, öğrencilerin yorgun gelmesi, öğrencilerin genelde yoğun olmaları (başka aktivite ve kurslara gitmesi) gibi nedenleri tespit etmiştir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. İki katılımcı ise öğrencileriyle alakalı hiç sorun yaşamadığını belirtmiştir.

4.1. Öneriler

Müzik eğitimi şüphesiz yaygın eğitim kurumlarının olmazsa olmaz parçalarından biri olarak kabul edilir. Gençlik merkezleri de bu yaygın eğitim kurumlarından bir tanesi olarak kabul edilebilir. Bu kurumlarda verilen genel başlıkta müzik eğitimi özel başlıkta çalgı eğitiminin incelendiği bu araştırma ekseninde şu öneriler sunulabilir;

- Teknolojinin hızla geliştiği, teknoloji ve sosyal medya bağımlılığının giderek arttığını bu dönemde çocuklarımızı ve gençlerimizi bu bağımlılıklardan uzak tutabilmek adına kültür, sanat ve spor alanında hizmet veren bu yaygın eğitim kurumlarına yönlendirebilmek için yapılacak her türlü faaliyetlerin desteklenmesi gerekmektedir. Müzik eğitiminin kültürümüz adına çok önemli olduğu şüphesiz bir gerçektir. Gençlerimizin müziğin hem bedensel hem zihinsel hem de ruhsal gelişimine olumlu etkilerini hissedebilmeleri adına bu yaygın eğitim kurumlarına yönlendirilmeli ve bu konudaki bilinçleri artırılmalıdır.
- Araştırmanın sonucunda gençlik merkezlerinin fiziki ortam ve materyal yetersizliği göz önüne çıkmıştır. Bu konuda gerekli müzik dersliklerinin sayısı arttırılmalı önerilebilir. Müzik sınıfları kesinlikle müzik öğretmenlerine danışılarak gerekli ve uygun materyaller

tespit edilmeli ve bu yönde verilen eğitim kalitesinin artırılması açısından önem taşımaktadır.

- Gençlik merkezlerinde müzik eğitimi ve enstrüman eğitimi için hazırlanan eğitim programlarının sahada uygulanırken çeşitli sorunlarla karşılaşıldığı tespit edilmiştir. Eğitim programlarını yetersiz bulanlar, içeriğini branşına göre çok yoğun veya çok basit bulanlar, programın çok detaylı olmasından şikâyet edenler ve bu nedenlerden dolayı programı uygulayamadıklarını kendi programlarını şekillendirdiklerini ifade edenler olmuştur. Bu sorunlar göz önüne alınarak eğitim programlarının düzenlenmesi önerilebilir. Yapılacak bu düzenlemeler programın sahaya uygunluğunu artıracak hem eğitmen hem de öğrencinin motivelerini artırarak eğitimi verimli hale getireceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akçay, Ş. Ö., & Kızılyıldız, V. (2022). Gençlik Merkezleri Ve Halk Eğitim Merkezleri'nde Verilen Çalgı Eğitiminin Karşılaştırmalı İncelenmesi. *Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi*, 212-240.
- Ayas, A. (2014). Eğitimle İlgili Temel Kavramlar. H. Özmen, D. Ekiz, A. Ayas, M. Çalık, A. Çimer, N. Yiğit, . . . S. Akyıldız içinde, *Eğitim Bilimine Giriş* (s. 2-12). Ankara: Pegem Akdemi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2025, Haziran 7). *Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü*. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü: <https://genclikhizmetleri.gov.tr/hizmetlerimiz/genclik-merkezleri/genclik-merkezlerimiz-2/> adresinden 07.06.2025 tarihinde alındı
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

TÜRKİYE VE DÜNYADA
MÜZİK EĞİTİMİ

yaz
yayınları

YAZ Yayınları
M.İhtisas OSB Mah. 4A Cad. No:3/3
İscehisar / AFYONKARAHİSAR
Tel : (0 531) 880 92 99
yazyayinlari@gmail.com • www.yazyayinlari.com